

NEDAVNI POSVET ZA SKUPNO MIZO V ŽALCU JE POKAZAL, DA JE PROBLEME, KI SO SE ZADNJI ČAS NAKOPIČILI NA PODROČJU LOVSTVA, MOŽNO RAZREŠITI PO POTI SAMOUPRAVNEGA DOGOVARJANJA. NA TEM SESTANKU SO SPREJELI VEČ DOBRIH PREDLOGOV, KAKO POSTAVITI UPRAVLJANJE Z LOVIŠČI NA PRAVO ME-

STO IN HKRATI LOVSKE DRUŽINE TESNEJE POVEZATI S KRAJEVNIMI SKUPNOSTMI IN DRUGIMI DEJAVNIKI. VEČ O TEM LAHKO PREBERETE NA ČETRTE STRANI.

PET DOLGIH UR SE PREBIJA SKOZI SNEG IN TEMO IZ ŠMOHORJA DO ŠOLE V ŽALCU. VSTA-

JA OB TREH ZJUTRAJ, DOMOV SE VRAČA OB 19. URI ZVEČER. PRAVI, DA IMA RADA SVOJ KRAJ IN DA NE BI MOGLA BREZ BABICE IN STARŠEV, KI JO ČAKAJO VSAK VEČER IN JI TUDI PRIHAJAJO NAPROTI. VEČ O DIJAKINJI BARBARI FERME LAHKO PREBERETE NA OSMI STRANI.

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1980

1119890782.2

COBISS

Leto III
Številka 2
Februar 1980

ŽALCANSKI OBOČAN

„Savinjski občan“ izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Žalec

Ureja uredniški odbor: Jan Jože (glavni urednik), Trstenjak Lojze (odgovorni urednik), Golob Elza, Ježovnik Franc, Debelak Ivo, Rojnik Vlado, Vidmar Marjan, Praprotnik Marta, Čulk Vika, Urbanc Barbka, Kučer Lojze, Špeglič Franc, Kotnik Anton.

Naslov uredništva: Žalec - telefon 710-671.

Grafična priprava: ČZP Dolenjski list, Novo mesto.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana.

Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 je časnik „Savinjski občan“ oproščen prometnega davka.

Bitka za stabilizacijo

V sedanjem času verjetno ni sredine v naši občini, kjer ne bi posvečali samoupravnih skrbi kritični oceni rezultatov, doseženih v preteklem letu in usmeritvam za letošnje leto. Oboje namreč povezujemo v enotno družbenopolitično akcijo, imenovano „zaključni račun“. Pri tem ne gre le za formalno strokovna in samoupravna opravila, temveč za temeljito presojo dosežkov in ugotovitev slabosti. Predvsem iz slednjega sledi jasna akcijska naravnost, ki bo pokazala, kako se bomo politično in samoupravno spopadali z njimi in kakšne odgovornosti kdo nosi pri njihovem uresničevanju. Če hočemo natančneje opredeliti družbeno in samoupravno odgovornost do stabilizacijskega obnašanja, je preprosto nesprejemljivo nadaljevati s prakso „korajžnega opozarjanja“ na napake drugih, praviloma v sistemu, ob tem pa močati in ne reagirati na napake in slabosti v lastnem okolju.

Dokler ne bo prodrlo v zavest vsakega delavca in občana prepričanje, da je glavna vsebina stabilizacijskega obnašanja predvsem odnos do dela, do samoupravnega obvladovanja dela in njegovih rezultatov, dokler ne bodo osebni dohodki in sistem njegove delitve osnovni kazalec uspešnega ali neuspešnega dela, dokler za konkretno neodgovorno (slabo) delo ne bomo uveljavljali odgovornosti, je govorjenje o stabilizaciji prazno besedičenje brez vsebine in obveznosti. Dokler bomo razvojne (letne) programe oblikovali kot spiske želja brez podrobnejšega preverjanja, kakšne so dejanske (materialne) možnosti za njihovo izvedbo, pri tem pa tiho računali na neke denarne vire, ki jih ni, smo na istih pozicijah. Dokler bomo na stabilizacijo gledali le z vidika zmanjševanja družbenih obveznosti, zanemarjali pa ukrepe za rast dohodka in zmanjševanja stroškov proizvodnje in poslovanja, na katere lahko učinkovito vplivamo, ne bomo zadeli bistva. In — dokler bomo prepričani v to, da je samoupravljanje tisto, kar smo počeli včeraj in danes, in da se tudi jutri naj ne bi nič spremenilo, ne bomo dosegli zaželenih učinkovitosti.

Kar zadeva gospodarsko problematiko, bo letošnje leto mnogo zahtevnejše kot lansko. Dražitve energije in reprodukcijskih materialov so očitne. Potrebna je večja usmerjenost naše proizvodnje v izvoz, sicer bomo ostali brez potrebnih (uvoznih) surovin, repromateriala in načrtovanih posodobitev, skratka, brez osnovnih po-

gojev za delo. Jasno je postavljena odvisnost gibanja OD od rasti dohodka. Omejena je rast splošne in skupne porabe, kar pomeni, da se bo treba marsikateri razvojni nalogi odreči, ali jo preložiti na kasnejši čas. Samoupravni socializem zahteva odgovorno in trdo delo na vseh ravneh, posebej še v pogojih gospodarske stabilizacije. Zato ni odveč pobuda, da je treba novo zaposlovanje predvsem povezovati z novimi gospodarskimi naložbami in izvoznimi usmeritvami. To pa pomeni, da je treba vsako drugo zaposlovanje temeljito pretehtati.

O teh vprašanjih je tekla razprava na zadnji seji Komiteja občinske konference ZKS. Na predlog resolucije o izvajanju srednjeročnega načrta razvoja občine Žalec v letu 1980, smo dali številne pripombe in pobude, predvsem z namenom, da bi

bil ta akt konkretniji in stabilizacijsko obvezujoč.

Potrebno je ponovno pretehtati vse načrtovane, a nepokrite naložbe, določene opredeljeni razvojne možnosti kmetijstva, trgovine in turizma ter naloge na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Iz teksta resolucije kaže izločiti manjše, nepomembne ugotovitve ter smiselno povezati oceno izvedbe lanske resolucije z letošnjimi nalogami.

Te zahtevne naloge sedanjega obdobja narekujejo polno mobilnost vseh političnih sil, zlasti komunistov. Storit bo treba vse, da bomo hkrati z obvladovanjem zahtevnih nalog krepili naše samoupravljanje in zaupanje v lastne sile in sposobnosti v političnem sistemu.

FRANC JELEN

Dobili smo nov hotel

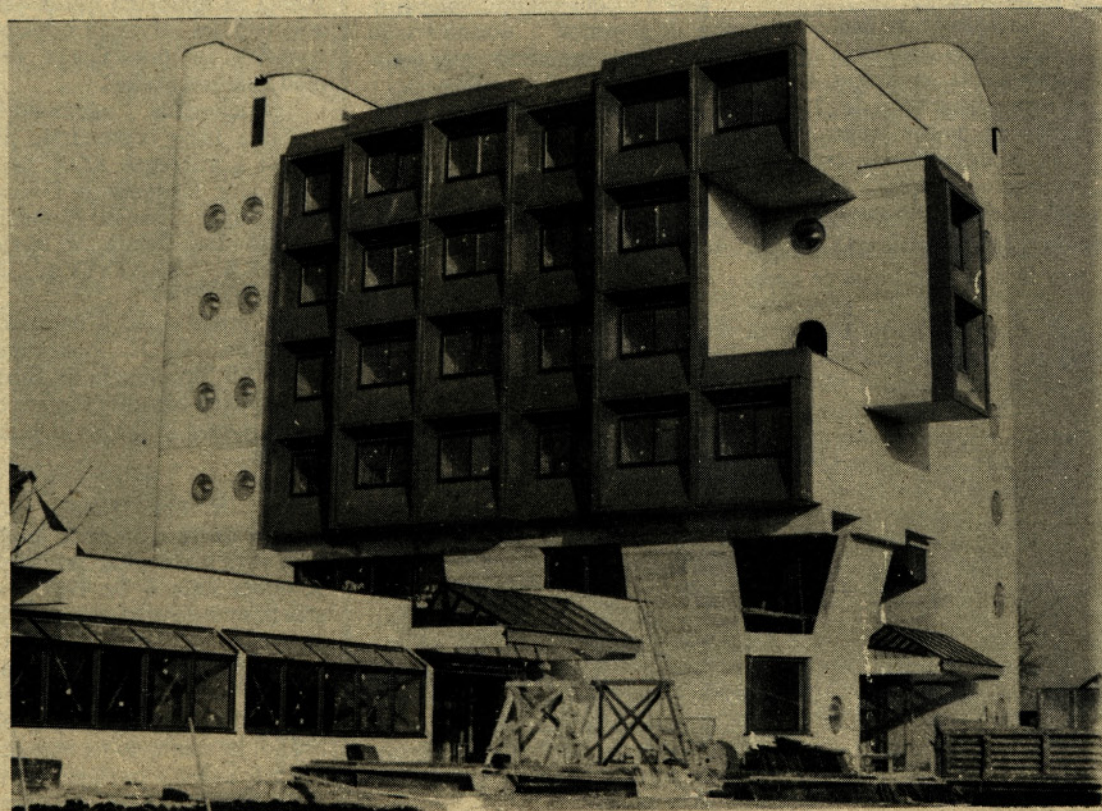
Nov hotel v Žalcu, ki ga odpiramo te dni, pomeni ne le veliko pridobitev za našo občino in širše celjsko območje, marveč hkrati tudi boljšo turistično ponudbo v tem predelu Slovenije.

Sodoben je in kot nam je povedal direktor TUP Župa Kruševac, Djordje Radmanović, ki je glavni investitor objekta, bodo gostom na voljo poleg

100 ležišč, apartmani z vsem udobjem, sobami s kopalnico in sanitariji, dalje salon za goste, bistro, nočni klub Golding, kavarina in td.

Hotel je lociran tako, da bo imel neposredno povezavo z načrtovanim pokritim bazenom in bo visoke B kategorije.

L. T.

Spominska plošča Gregorju Čremošniku

V soboto so v Ločici pri Polzeli odkrili na njegovi rojstni hiši spominsko ploščo dr. Gregorju Čremošniku (1890 - 1958). Odkritje spominske plošče je omogočila občinska kulturna skupnost Žalec v sodelovanju z Zgodovinskim društvom iz Celja.

Spominsko ploščo je odkril dr. Ignacij Voje, predsednik Zgodovinskega društva za Slovenijo.

L. T.

Podeljene Savinove nagrade in priznanja

Na osrednji slovesnosti v počastitev kulturnega praznika v Žalcu, so podelili letošnje Savinove nagrade in priznanja. Nagrade so prejeli: DPD Svoboda Polzela, Justa Holobar iz Žalca in Franc Verk iz Prebolda. Savinova priznanja pa so prejeli: KIL Liboje, Kulturno društvo Vinška gora, Kulturna sekcija GD Matke, narodno zabavni ansambel Vesele hmeljarji in vrsta posameznikov.

Pomlad so prinesli v oči...

Prišli so po cesti s šopki teloha in mačicami v rokah. Bil jih je sam smeh in v svetlih očeh se je zrcalilo veselje, skratka, prinašali so pomlad. V eter je kuštral njihove lase in sonce je božalo stezo, po kateri so drobili otroški koraki...

Predsednik IS Anton Vratuša pri nas

Minulo soboto je našo občino obiskal predsednik republiškega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša. Z njim sta bila podpredsednika IS Mara Žlebnikova in sekretar republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ivo Marenk.

Predstavniki občine Žalec in SOZD Hmezad so na dopoldanskem razgovoru seznanili goste z dosežki, razvojem in stabilizacijskimi prizadevanji v občini s posebnim poudarkom na položaj iz razvojne možnosti kmetijstva. Žalčani gostom ob pospešenem gospodarskem razvoju in vse vidnejših proizvodnih dosežkov niso prikrili težav s katerimi se spoprijemajo. Nekateri problemi so takšni, ki jih sami ne bodo zmogli razrešiti.

Ko je tovariš Vratuša ugodno ocenil uspešno povezovanje žalske občine z ostalimi področji (občinami) v Sloveniji in Jugoslaviji je dejal, da bi si takšno sodelovanje želeli tudi s sosednjimi občinami.

Ivo Marenk je opozoril na nekatere osrednje skupne naložbe na področju kmetijstva, ki bodo bistveno pripomogle k hitrejšemu razvoju pa tudi boljši preskrbi prebi-

valstva z živili. Ugotavljal je, da je zaradi večletnega zavlačevanja napovedane izgradnje nove regijske mlekarne, nastala občutna škoda, ki se kaže ne le v proizvodnji in ponudbi, ampak tudi zaradi občutnih podražitev gradnje.

Vsi so ugotavljali, da bo treba kmetijstvo tesneje povezati in ga samoupravno še bolj približati neposrednim proizvajalcem, kmetom in delavcem. Očitno je namreč, da v smeri samoupravne organiziranosti ni bilo dovolj storjenega. Pomeni, da čakajo kmetijske proizvajalce v naslednjem srednjeročnem obdobju odgovorne naloge.

Na rob lahko zapišemo, da so bili gostje prijetno presenečeni, ko so si po razgovoru v Žalcu ogledali proizvodni proces in se seznanili s položajem in razvojnimi perspektivami SIP Šempeter. Predsednik Vratuša je priznal, da ni vedel da gre za tako veliko in tehnološko izpopolnjeno organizacijo združenega dela, ki je umerjena v proizvodnjo kmetijske mehanizacije.

Po ogledu rimskih izkopanin v Šempetru, so se gostje zadržali na sklepnem pogovoru v Preboldu.

L. TRSTENJAK

Pregled dela v
sindikatih

Ocena opravlje- nega dela

Osnovna značilnost nedavnih občnih zborov osnovnih organizacij sindikatov sta bila kritična ocena dosedanjega dela in sprejem programov za tekoče leto. Lahko zapišemo, da so bili zbori dobro pripravljeni. Razpravljalci so bili kritični, pa tudi samokritičnosti ni manjkalo. Podanih je bilo veliko dobrih predlogov in pobud, kako delati, da bodo akcije in naloge kar najbolj uspešno opravljene.

Gospodarjenju, stabilizaciji, delovni disciplini in splošni ljudski obrambi so v razpravah posvetili največ pozornosti, hkrati pa so jih v programih dela opredelili kot najpomembnejše naloge v tekočem letu.

Na občnih zboreh je bilo večkrat slišati: „Vsi, ne glede na to kje delamo, si moramo prizadevati, da bomo dosledno uresničevali zastavljene naloge, vendar to ni odvisno samo od nas delavcev.“ Nemalo kritičnih pripomb je bilo slišati na račun odgovornosti in neizvrševanja sprejetih stališč. Bile so pripombe, da preveč ocenjujemo posameznike po besedah, manj pa po opravljenem delu. Marsikje se zavedajo, pa tudi opozarjajo, da delegacije niso dovolj uspešne pri svojem delu, toda le redko kje so hkrati nakazali pot, kako odpraviti te slabosti. Še vedno šibka točka je povezovanje sindikatov s krajevnimi skupnostmi. Te naloge so sicer lepo zapisane na papirju, pa jih marsikje ne realizirajo.

Razpravljalci so menili, da se bo treba v tekočem letu z delom in akcijami še močneje spoprijeti, hkrati pa manj kritizirati in jadikovati. Lahko bi tudi zapisali, da nekatere osnovne organizacije svojega dela in vloge v preteklem letu niso v celoti upravičile. Na rob bi zapisali še to, da se je izvršilo v naši občini 105 občnih zborov in da je kar 40 % novoizvoljenih predsednikov, med njimi precej mladih in žensk, kar še zlasti velja za izvršne odbore.

BRANKO POVŠE

Idejnopolično izobraževanje mladih

Pri občinski konferenci ZSMS Žalec so pred kratkim pripravili predlog programa političnega izobraževanja. Ta naj bi zajemal mlade do 27. leta starosti. Izobraževanje bi potekalo v spomladanskih in jesenskih mesecih, poleg teoretičnega znanja pa naj bi mlade kar najbolj povezovalo z našo vsakdanjo politično in družbeno prakso.

Po predlogu programa bi se izobraževalne oblike odvijale ločeno za posamezna mladinska področja. Tako bi imela konferenca mladih delavcev svoj program, Konferenca mladih v krajevni skupnosti svojega, prav tako pa tudi konferenca mladih v vzgoji in izobraževanju. V programu je tudi izobraževanje mladih kmetov, centra za mladinske delovne akcije, centra za obveščanje in propagando, centra za klubsko dejavnost in podobno.

Skratka, v izobraževanje naj bi bilo zajeto čim več mladih, saj bodo tako lažje opravljali svoje zadolžitve. Za nemoten potek izobraževanja bo poskrbela delavska univerza iz Žalca.

Kako po poti stabilizacije

Kaj in koliko bomo izvozili ...

O letošnjih izvoznih obetih govorijo:

— Polde Rajh, direktor SIP Sempeter

— Mišo Bobovnik, direktor Hmezad Import-export

— Ivan Žagar, direktor Tekstilne tovarne Prebold

Polde Rajh: „Letošnji obseg proizvodnje povečujemo nasproti lanskemu letu v Sempetru za 10 odst., v Krasmetal Sežana pa za 30 odstotkov. Tako se bomo z letošnjo proizvodnjo prvič povzpeli na eno milijardo dinarjev.“

Povečanje zajema proizvodnje kombajnov za obiranje koruze in uvozne stroje. Letošnji izvoz povečujemo za 20 odstotkov oziroma na 6,5 milijonov dolarjev. Poleg Poljske bomo izvažali v Avstrijo in Švico.

Ker potrebe in povpraševanje po naši mehanizaciji presegajo naše zmogljivosti, gradimo novo tovarno.

V tej investiciji je odgovor, na že tolikokrat postavljeno vprašanje, kako zadostiti potrebam doma in na tujem.

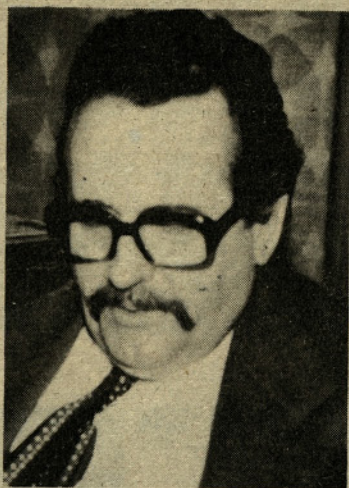
Kako je z našimi zmogljivostmi, kaže podatek, da bomo letos ob 1,350 tisoč dolarjev kratko malo zato, ker imamo omejene proizvodne zmogljivosti.

Od ene milijarde, kolikor se bo letos povzpela vrednost naše proizvodnje, odpade na Sempeter 75 odstotkov, 25 odstotkov pa na Krasmetal Sežana, ki je v sestavi SIP Sempeter.

Zaradi delne zakasnitve kreditov in januarskega mraza nekoliko kasnimo pri izgradnji nove tovarne.”

Ivan Žagar: „Letošnji izvoz smo načrtovali na dva milijona dolarjev, s poznejšim rebalansom pa smo si zastavili 2,7 do

2,8 milijona dolarjev. Vsi vemo, da se tekstilna industrija ne nahaja v rožnati situaciji, zato je

Ivan Žagar

naloga vsekakor zahtevna, vendar, po mojem mnenju, dosegljiva.

Med drugim odpiramo trg v Sovjetski zvezi in sicer z našim jeansom. Znatno bomo povečali izvoz na tržišče dežel tret-

Mišo Bobovnik

jega sveta, zlasti še v Irak, pa tudi v Kenijo. Kar zadeva izvoz na zahodno tržišče, so težave zaradi uvoznih licenc. Naša

usmeritev je v tem, kako ponuditi oziroma izvoziti kar največ gotovih, to je više ovrednotenih izdelkov. Tako iščemo tržišče za zahtevnejše izdelke v Švice. Računamo na izvoz naših preflam oblek, ki so aluminizirane in ognjezaščitene. Vsi dosežanji poizkusi in strokovne ocene so si enotne, da gre za kakovostne izdelke, ki ustrezajo svojemu namenu.”

Mišo Bobovnik: „Omejitve hmeljskih površin in dve zaporedni slabši proizvodnji letini v svetu, vse to je zmanjšalo zalogo hmelja v svetovni pivovarski industriji. Poleg tega je ukrep EVG povzročil pomanjkanje aromatičnega hmelja. To so bistveni kazalci ponovne konjunktura in v tem okviru se je v zadnjih treh letih dvignila cena hmelja za 20 odstotkov na svetovnem tržišču.“

Stanje našega hmeljarstva je tako, da bi na svetovnem trgu zlahka prodali vsaj še 1000 ton hmelja, če bi ga imeli. V okviru Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Slovenije smo si začrtali, da bomo do leta 1985 razširili površine s hmeljem za 550 hektarjev, tako da bi se letna proizvodnja povečala od 3000 na 4000 ton hmelja.

Trenutno razmerje med izvozom in domačimi potrebami je 80:20 odstotkov v korist izvoza, že leta 1985 pa bo razmerje drugačno in sicer 63:37 odstotkov v korist izvoza. Vendar je treba upoštevati večjo proizvodnjo.

Da bi dosegli takšno proizvodnjo, bo treba v naslednjih letih vložiti za razvoj hmeljarske proizvodnje 550 milijonov dinarjev. Na rob naj še povem, da letošnji pridelek planiramo na 3070 ton, ali za 21 odstotkov več, kot smo ga pridelali lani. Kar 75 odstotkov ga bomo izvozili na zahodno evropsko tržišče, 25 odstotkov pa v prekomorske dežele.”

L. TRSTENJAK

Kako bomo zastavili razvoj v letu 1980

Te dni potekajo na območju občine, posebno pa še v organizacijah združenega dela, razprave in dogovori predvsem o tem kako bomo zastavili razvoj v letu 1980. Pri vsem tem je poudarek na izvajanju stabilizacijskih ukrepov, saj zaostrene gospodarske in politične razmere v svetu terjajo od nas, da še hitreje odpravljamo pomanjkljivosti, s katerimi smo se soočali v minulih letih.

V javni razpravi je predlog občinske resolucije za leto 1980, ki ga bodo obravnavali zbori skupščine občine v začetku meseca marca. Gre za dokument o katerem smo razpravljali od lanskega novembra in je tekom javne razprave doživel bistvene spremembe in dopolnitve. Temeljni cilji, ki si jih zastavljamo s to stabilizacijsko resolucijo pa so predvsem naslednji:

— hitrejša združevanje dela in sredstev na dohodkovnih podlagah ter odločnejše uveljavljanje vloge in odgovornosti delavcev pri gospodarjenju in upravljanju z družbenimi sredstvi,

— umirjenost rasti proizvodnje ter njeno povečevanje predvsem na podlagi povečane produktivnosti dela in izvoza,

— skrbnejša izraba delovnega časa, manjša rast zaposlovanja,

zmanjševanje proizvodnih stroškov, skrajno varčevanje z energijo in boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti,

— hitrejša povečevanje izvoza ter zmanjševanje uvoza kjerkoli je to mogoče.

— umirjanje rasti cen,

— krepitev hitrejšega razvoja gospodarstva predvsem s tem, da namenjamo večji delež iz dohodka za njegov lasten razvoj,

— zmanjšanje vseh oblik ne-proizvodne porabe, zlasti pa osebne, skupne in splošne.

Dobre rezultate lahko zagotovi le dosledno izvajanje navedenih ciljev. V teh prizadevanjih je obvladovanje osebne in skupne porabe delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela le ena izmed nalog stabilizacije. Vendar se moramo zavedati, da lahko trajno stabilizacijo zagotovi predvsem boljše delo, kvalitetnejši samoupravni odnosi in ustvarjanje večjega dohodka na podlagi povečane produktivnosti dela.

Naj omenim še nekatere naloge v organizacijah združenega dela.

V tem času, ko potekajo razprave o zaključnih računih za leto 1979 je hkrati potrebno razpravljati in nato sprejeti usklajene planske akte za leto

1980. V teh planskih aktih morajo biti zajeta stabilizacijska prizadevanja. Razmerja med sredstvi za osebne dohodke in skupno porabo ter sredstvi za akumulacijo morajo biti usklajena z resolucijskimi določili in z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980.

Povečati je potrebno prizadevanja za dopolnitev samoupravnih aktov, predvsem pa samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter za delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Vsaka od organizacij združenega dela mora izdelati oceno potreb po novih zaposlitvah, pri tem pa upoštevati, da odpiramo nova delovna mesta le tam, kjer je to neobhodno potrebno. Število administrativnih in režijskih delavcev se ne more povečati.

V vsaki organizaciji združenega dela je potrebno imenovati poseben koordinacijski odbor ki je dolžan mesečno spremljati izvajanje stabilizacijskih nalog v zvezi z resolucijo in najmanj vsake tri mesece celovito informirati družbenopolitične organizacije ter samoupravne organe o poteku izvajanja stabilizacijskih nalog.

Seminar v Žalcu

Zanimanje za aktualna družbena vprašanja

Občinski komite ZKS Žalec je v sodelovanju z Delavsko univerzo in Vzgojno izobraževalno organizacijo organiziral dvodnevni seminar za prosvetne delavce in delavce vzgojnovarstvenih zavodov.

Vsebine seminarja je zajemala aktualna notranja in zunanepolitična vprašanja, odnose med cerkvijo in državo, naloge ob uvajanju usmerjenega izobraževanja ter aktualna vprašanja resolucijskih gibanj v letu 1980 v naši občini.

Seminar je v celoti uspel, polnoštevilna udeležba pa kaže veliko zanimanje za aktualna družbena vprašanja.

J. KROFLIČ

Obvestilo vsem predvojnim pregnancem v SR Srbijo iz območja občine Žalec

Letos mineva 39 let, ko so fašisti s koščka naše ožje domovine začeli preganjati in izseljati napredni del slovenstva v druge kraje Jugoslavije, predvsem v Srbijo in Hrvaško.

Na tisoče zavednih slovencev je moralo prisilno zapustiti svoje domove in oditi z družinami v izgnanstvo.

V tistih hudih časih so bili pregnanci med brati na Hrvatskem, severni Bosni, še posebej pa v krajih Šumadije in zapadne Srbije gostoljubno sprejeti. Gostoljubnost in pomoč, ki so jo med vojno vihro nudili številni rodoljubi pregnancem iz Slovenije, je temelj bratskemu in prijateljskemu sodelovanju. V teh letih smo poglobljali stara prijateljstva med bivšimi pregnanci in njihovimi nekdajnimi gostitelji ter ustvarjali nova poznanstva in prijateljstva tudi med mlajšimi ljudmi.

Tradicionalna medsebojna srečanja letos organizirajo občinske konference SZDL severovzhodne Slovenije in Gorenjske, skupaj z občani Šumadije in zahodne Srbije v okviru „VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI 80“.

S predstavniki občinskih konferenc SZDL pobratenih občin SR Slovenije in SR Srbije smo sprejeli okvirni program bivanja gostov iz Srbije, ki je naslednji:

Letošnji „VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI 80“ pride v Slovenijo dne 5. junija. Naši gosti bodo ostali pri nas do 9. junija, nato se bo vlak bratstva in enotnosti 80 vrnil v Srbijo.

V tej zvezi se občinska konferenca SZDL Žalec obrača na vse medvojne pregnance v SR Srbijo, ki stanujejo na območju občine Žalec s prošnjo, da sodelujejo v pripravah organizacije sprejema „Vlaka 80“, tako

da povabijo svoje nekdanje gostitelje in njihove ožje družinske člane v Srbijo, da se udeležijo „VLAKA 80“ in vas obiščejo kot stari znanci in prijatelji.

Zato prosimo, da jim takoj pišete. V pismu predlagajte vašim medvojnim gostiteljem, da vam prav tako pismo čimprej odgovorijo ali se nameravajo udeležiti potovanja v Slovenijo k vam z „Vlakom 80“ ali ne, in če nameravajo potovati, naj se čimprej prigrasijo pri svojih občinskih konferencah SZDL v Srbiji.

Srbske goste lahko sprejmejo na svoje domove kot goste tudi občani, ki med vojno niso bili izgnani v Srbijo ali pa še niso navezali prijateljskih stikov z ljudmi iz SR Srbije. Kdor to želi, naj se prijavi na občinski konferenci SZDL in sporoči tudi število gostov, ki jih je pripravljen sprejeti.

Prosimo, da z odgovorom, ki ga boste sprejeli, takoj seznanite občinsko konferenco SZDL Žalec najkasneje pa do 15. marca 1980, zaradi čim boljše organizacije sprejema.

Če se boste vključili v organizacijo sprejema „VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI 80“ boste nam v naši občini veliko pomagali pri uresničitvi te velike manifestacije BRATSTVA IN ENOTNOSTI jugoslovanskih narodov.

Pokrovitelj letošnjega „VLAKA 80“ bo zvezna konferenca SZDL Jugoslavije in po ena organizacija združenega dela iz SR Srbije in ena iz SR Slovenije.

Podrobne informacije o pravih letošnjega „VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI 80“ dobite na občinski konferenci SZDL v Žalcu.

Predsednik
OK SZDL
IVAN ROBIČ

Kmetijstvo celjske regije

Zemlja nam lahko daje več hrane . . .

Hrana je postala doma in v svetu strateška surovina. Ko ocenjujemo stanje kmetijstva v celjski regiji, ugotavljamo, da smo v minulem obdobju naredili precejšnje tehnološke premike tako v družbenem, kot zasebnem sektorju kmetijstva.

Kje stojimo z našo kmetijsko proizvodnjo in kakšne hektarske donose dosegamo? Družbeni sektor beleži naslednje rezultate: dva pa tudi več vagonov sadja na hektar, 90 hl vina, 20 stotov hmelja itd. V posameznih primerih lahko govorimo tudi o rekordnih pridelkih, skratka uspehi so.

Žal pa ima družbeni sektor le trenutno šest odstotkov površin (3.990 ha), vse ostala zemlja pa je v zasebnem sektorju. Tudi tu dosegajo ponekod razveseljeve proizvodne rezultate. Skoraj v vsakem kraju je nekaj posodobljenih, v tržno proizvodnjo usmerjenih kmetij, ki dajejo dobre rezultate — tudi rekordne!

Vendar je poprečna proizvodnja še dokaj nizka in na dlani je, da nam zemlja še ne daje tistega, kar bi lahko. O tem nekaj podatkov: v letu 1977 je znašal pridelek pšenice le 28,94 stotov na ha, koruze 33,70, krompirja 120, sena 50 itd. Nizka je bila tudi mlečnost in prireja mesa.

Ob tem lahko ugotavljamo, da usmerjene kmetije, pa tudi kmetovalci na tujem dosegajo enkrat večje proizvodne rezultate, ponekod pa tudi dva-

krat večje. Pomeni, da s sedanjo tržno proizvodnjo nismo zadovoljni.

V minulem obdobju smo precej vlagali v kmetijstvo, žal pa še premalo, da bi dosegli večjo proizvodnjo. Več smo vlagali v skladišča, dodelavo in predelavo, pa tudi v trgovino, premalo pa v primarno proizvodnjo. Ko tehtamo dosežene rezultate in jih primerjamo z resolucijskimi nalogami (11. kongres ZKJ in 8. kongres ZKS), ugotavljamo, da nismo posvečali zemlji dovolj pozornosti.

Po drugi strani pa ugotavljamo, da se nam občasno pojavljajo na trgu motnje pri preskrbi govedine, svinjine in mleka.

Zemlja je naravni proizvodni dejavnik, najpomembnejša osnova za proizvodnjo krme,

— osnovno izhodišče za vse tehnične in tehnološke operacije ter za izvajanje aktivne agrarne politike, kakršnekoli družbe. Zemlja je družbeno bogastvo, zato naši samoupravni socialistični družbi ni vseeno, kako gospodarimo s tem bogastvom in na kakšni stopnji izkoriščamo zemljo.

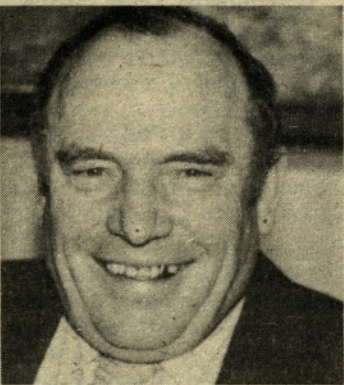
Ko sestavljamo razvojne programe za obdobje 1981—1985, je treba vtkati v programske zasnove vse možne dejavnike, kako bi omogočili boljše izkoriščanje zemlje v planiranem razvojnem obdobju. Tržno proizvodnjo bo treba povečati tako na družbenem, kot zasebnem sektorju kmetijstva.

V tej smeri bomo predvideli,

zagotovili in sprejeli vse ukrepe, kako bi na obdelovalnih površinah pridelali kar največ hrane.

V akcijo intenzifikacije kmetijstva bomo razumljivo zajeli tudi obrobna in hribovita področja, na katerem ima ugodne pogoje zlasti živinoreja. Tehnologija je poznana. Pašnokošni sistem, pitanje na paši, dosuševanje krme s prevetrovanjem, načini siliranja; vse to pripelje kmetu do večje tržne proizvodnje.

V tej smeri bo treba aktivirati učinkovito strokovno službo in preskrbeti zadostna sredstva za nove naložbe v gospodarske objekte in opremo. Kjer še nimajo organiziranega odkupa, bo treba poskrbeti, da bo vsak kmet lahko vnovčil svoje viške

po najkrajši poti. Poleg učinkovitejšega reševanja tržnih pogojev (vprašanje cen, kreditni pogoji in druge sistemske rešitve) bo treba več storiti v sami stroki. Očitno je, da s pospeševanjem delom nismo dovolj uspešni. Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Zalec je v prejšnjih letih prejel od pospeševalnih služb v analizo tudi do 4000 vzorcev zemlje za pravilno gnojenje, zadnji dve leti pa le še slabotno (900) in še ti so se nanašali v glavnem na hmeljarstvo.

Podatki kažejo, da deluje v naši regiji vsega 86 kmetijskih pospeševalcev, kar pomeni, da pride na pospeševalca okoli 1000 ha obdelovalnih površin ali 150 do 200 kmetij. To bi bilo sicer zadovoljivo, če bi pospeševalci delali le na pospeševanju, tako pa skoraj polovico časa porabijo za druge namene.

Strokovno izpopolnjevanje kadrov, ki delajo na pospeševanju kmetijstva, je slabo organizirano. Redki seminarji so slabo obiskani, bodisi zaradi nezadostne zavzetosti strokovnjakov ali pa jih kmetijske organizacije ne pustijo na seminarje. Izjema je le hmeljarstvo, kjer imamo v vsaki sezoni po dva seminarja in redne 14-dnevne strokovne kolegije.

Čeprav je že potekel rok, še vedno niso povsod ustanovljene SIS za pospeševanje kmetijstva, kar je škoda. Ugotavljamo tudi, da poraba sredstev v posameznih občinah ni najbolj smotrna in enotno zastavljena. Ponekod regresirajo umetna gnojila, dru-

Koliko pridelamo

gi stimulirajo prirejo živine ali dolgoletne nasade, skratka takšna neenotnost ni najboljša. Zato se bo treba dogovoriti za

združevanje sredstev v regiji in pospeševati proizvodnjo povsod tam, kjer so zato najboljši pogoji.

Na zastavljena vprašanja je odgovarjal direktor Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Zalec E. Ermenc.

Kako do nakladalne postaje

SIP se širi, proizvodnja raste, nastaja pa problem, kako v dobi varčevanja poceniti prevoz blaga. Načrtovalci uklinjevanja „nerentabilnih“ tovornih postaj žal niso pomislili na Sempeter, na odpremo in dopremo iz naše tovarne, gornjim pa so se pridružili še kreatorji prometa v Žalcu in nas postavili pred dejstvo, da kršimo prometne predpise ali v dani situaciji večamo stroške prevoza.

Imamo možnost prevoza blaga po ozki traktorski obvoznici preko vasi Roje — Vrbje, ali pa po daljši obvozni poti po novi obvoznici ter nato nazaj v Zalec. Tretja, najbolj sprejemljiva pot bi bila, da se dovoli našim traktorjem koristiti staro traso ceste od nadvoza mimo stare pošte na postajo, v povratku pa mimo Ljubljanske banke na novo obvoznico.

Cim več blaga na železnico, je tudi naše geslo, vendar na sedaj veljavni način ni mogoče zmanjšati ceno prevoza, računajoč samo od tovarne do postaje. V srednjeročnem planu je sicer predvidena postavitev industrijskega tira v našo tovarno, toda do takrat moramo najti skupen jezik o ureditvi dovoza na železniško postajo.

Istočasno s problemom, kako priti do postaje, se pojavlja problem same postaje. Kljub delni razširitvi nakladalnih možnosti, še vedno ni mogoče zadovoljiti vseh potreb koristnikov železniških uslug. Kratka železniška zapornica s starim skladiščem, blatni dovozi do tirov, premajhna dolžina nakladalnih tirov, vse to narekuje čimprejšnjo rešitev tovarne postaje v Sempetru.

Že pred leti smo dosegli preko tisoč naloženih voz, povečana proizvodnja pa narekuje tudi posodobitev železnice. Paletizacija blaga zajema v zadnjem času vse večji obseg. Železnica kot akviziter koriščenja železniškega pribora nudi tovrstni

uporabi razne popuste na vozni. Zato bi bilo prav, da v sedanjem času varčevanja prično vsi uporabljati paletni sistem, ki ima to prednost, da se poleg prihranka pri času, blago pri prevozu tudi ne poškoduje.

Vse to nam narekuje, da se poslužujemo takšnega prevoza, železnico pa obvezuje, da nam zagotovi potrebno število vseh vrst pripomočkov.

L. ČEDE
SIP Sempeter

V Marija Reki letos živahno

Marija Reka, najbolj oddaljena in raztresena vasica krajevne skupnosti Prebold, bo kmalu prizorišče številnih delovnih akcij. Odvijale se bodo vse do meseca septembra, ko bo tu osrednja proslava krajevnega praznika krajevnega skupnosti Prebold.

Že pred leti so sprejeli v preboldski krajevni skupnosti sklep, da praznujejo krajevni praznik vsako leto v drugi vaški skupnosti. Tako je tokrat na vrsti Marija Reka.

Pridobitve Marijarečanov ob prazniku bodo le skromna oddolžitve za njihov prispevek v času NOB. Res so pred leti dobili cestno povezavo z dolino, vendar si krajevni zasluzijo več. S povezovanjem višinskih kmetij bodo omogočili tudi najbolj oddaljenim domačijam cestno povezavo in jim tako olajšali pot na delo v dolino. Nedvomno pa bo zanje še posebno dobrodošel prenovljen planinski dom, ki so ga pred leti uredili preboldski planinci v stari podružnični šoli. Tudi tokrat bodo planinci nosilci akcij ob po-

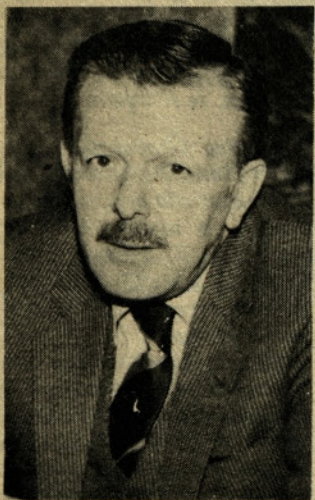
moči organizacij in društev v krajevni skupnosti. Veljalo bi razmisliti o organiziranju enodnevni mladinskih delovnih akcij za rekonstrukcijo ceste do planinskega doma. Le ta je zaradi vremenskih nepriključnosti zaradi plazov, sedaj že tako dotrajana, da dostop skoraj ni mogoč. Z ozirom na to, da so prav mladi dali največji delež pri izgradnji prvotne ceste, je pričakovati njihovo pomoč tudi tokrat.

Za obnovo planinskega doma je na razpolago okoli petdeset starih milijonov. Glede na načrtovano obnovo bodo ta sredstva zadoščala le ob pomoči prostovoljnega dela in brezplačnega pridobivanja materiala.

Prijazna in idilična vasica Marija Reka torej z letošnjim letom dobiva nove perspektive. Planinski dom, ki je že sedaj bil zbirališče Marijarečanov, bo obnovljen postal še priljubljena točka vaščanov in številnih ljubiteljev planin.

—d ar—

O novem hotelu v Žalcu sta rekla . . .

Žika Rakič, direktor TUP „Župa—Rubin“ Kruševac:

„Nov hotelski objekt v Žalcu, ki ga odpiramo v teh dneh, je dosežek že med minulo vojno spletenih vezi med prebivalstvom obeh pobratenih občin in sedanjega vse tesnejšega sodelovanja. Tako pri načrtovanju, kot izgradnji hotela, je prišla v polni meri do izraza medsebojna povezanost, ki temelji na bratstvu in enotnosti.

Objekt je simbol želja in hotenja delovnih ljudi in občanov dveh občin. To je lep primer pristnega sodelovanja na političnem, kulturnem in gospodarskem področju med občinama, ki sta sicer 900 kilometrov oddaljeni druga od druge.“

„Vaše mnenje o objektu?“

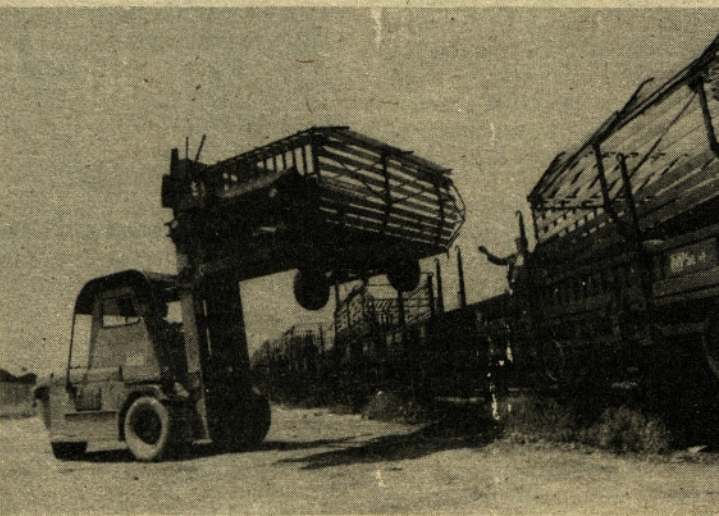
„Hotel je lep in funkcionalen, zato sodim, da bo kar precej prispeval k boljši ponudbi turističnega gospodarstva Slovenije.

Jože Jan, predsednik odbora za izgradnjo hotela „Golding—Rubin“:

„V okviru prizadevanj za hitrejši razvoj trgovine in gostinstva v žalski občini ima izgradnja novega hotela v Žalcu posebno mesto. Med razgovori s predsednikom pobratene občine Kruševac in Turistično-gostinskimi podjetjem Župa Kruševac smo se dogovorili, da bo že razvitemu sodelovanju na političnem in kulturnem področju, sledilo tesnejše povezovanje našega gospodarstva. Tu velja povedati, da ima to sodelovanje svoje začetke že iz NOB preko naših izseljencev.

Nov hotelski objekt v Žalcu simbolizira tesno sodelovanje prebivalcev dveh pobratenih občin oziroma pomeni nov korak nadaljnje krepitve bratstva in enotnosti. Želim, da ne bi ostalo zgolj pri tej obliki sodelovanja na področju gospodarstva, marveč se naj ti stiki še naprej krepijo in razvijajo v obojestransko korist.

Odprema Sipovih strojev (nakladalk)

Galicija

Urejen prevoz na delo

Krajevna skupnost Galicija je ena tistih, iz katere hodijo ljudje na delo v sosednje občine, Celje in Velenje. Velik problem je bil prihod na delo, saj je najbližja avtobusna postaja v Veliki Pirešici oddaljena za nekatere tudi več kot uro hoda.

Prav zaradi tega so si krajevni prizadevali, da bi uredili avtobusne zveze z delavskimi centri. Dolgo časa je bila ovira neurejena cesta proti Lopati. Lani novembra so ta problem rešili ter s pomočjo Izletnika in Gorenja odprli „delavsko“ progo na relaciji Galicija—Zalec—Liboje, v

januarju mesecu pa so vzpostavili še pogodbeno progo na relaciji Celje—Galicija—Gorenje Velenje, na kateri vozi avtobus trikrat dnevno. Že leto dni pa je odprta tudi „delavska“ proga enkrat dnevno na relaciji Galicija—Celje.

Zavedamo se, da s temi avtobusi še niso rešeni vsi problemi prometnih zvez za Galicijo, vendar je narejen velik korak naprej, za kar gre zahvala Izletniku in Gorenju, kot tudi pobudnikom in vodjem akcije v Galiciji. Vsem pa želimo srečno vožnjo!

JOŽE KRULEC

Problemi lovstva za skupno mizo

Za naravna lovskogojitvena območja

Vse kaže, da bo občinska skupščina Žalec odložila napovedano sklepanje o spremembi meja posameznih lovišč, s katerimi upravljajo lovske družine iz sosednjih občin Celje in Velenje.

Za tak sklep so se dogovorili na nedavnem skupnem posvetu v Žalcu, na katerem so poleg Žalčanov sodelovali še predstavniki občinskih skupščin in občinskih konferenc SZDL omenjenih sosednjih občin, dalje predsednik Lovske zveze Slovenije Lojze Briški, predsednik medobčinskega sveta SZDL Celje Janko Ževart in drugi.

Predsednik občinske konference SZDL Ivan Robič je dejal, da je nesoglasja med lovci čutiti že več let in da kaže slednjič vse te probleme razrešiti tako, da bodo upravljanje z lovišči in medsebojni odnosi usklajeni z zakonom.

Če bi na tak način zastavili stvari že od vsega začetka, bi probleme sproti razreševali, ne pa dopustili, da so se nakopičili v takšnem obsegu, da zadnji čas kalijo dobre soseske odnose, so ugotavljali razpravljalci. To je še zlasti pomembno zato, ker gre za občine, ki jih družijo in povezujejo številni interesi.

Predsednik Lovske zveze Slovenije Lojze Briški se je zavzel za ohranitev naravnih meja lovišč oziroma lovsko gojitvenih območij. Menil je, da bi kazalo popraviti le stiske meje, kjer je zaradi urbanizacije in izgradnje

določenih infrastrukturnih objektov (hitra cesta) prišlo do večjih sprememb.

Povedal je še, da imamo v Sloveniji že 200 tisoč lovcev in tako je lov pri nas namenjen vsem, ki so pripravljeni čuvati

to naše naravno bogastvo, zlasti še v smeri ohranitve divjadi. Menil je tudi, da ne bi smeli popoševati stvari, ko ocenjujemo gospodarjenje te ali one lovске družine.

Na posvetu so naglasili potrebo po tesnejšem sodelovanju

Medved sodi med redke prebivalce naših gozdov

med lovskimi družinami in krajevnimi skupnostmi ter drugimi družbenopolitičnimi dejavniki, kratka skrb za čuvanje in razvoj naših naravno začrtanih lovsko gojitvenih območij ni le domena med lovci, marveč naloga širše družbene skupnosti.

Razumljivo je, da so za gospodarjenje in razmere v lovstvu še posebej zainteresirane krajevne skupnosti.

Se in še bi lahko naštevali vzroke, ki so skalili odnose med lovci, vendar pa ob najnovejših sklepih niso več pomembni. Poleg tega, da bo žalska občinska skupščina odložila omenjeni sporni predlog o spremembi meja za nekatera lovišča, so se dogovorili, da bodo pri medobčinskem svetu SZDL Celje ustanovili posebno komisijo (v njej bodo zastopniki prizadetih lovskih družin, Lovske zveze, občinskih konferenc Žalec, Velenje in Celje, občinskih komisij za lovstvo), ki bo podrobno pretehtala in preučila problematiko ter pripravila gradivo in predloge.

O tem gradivu bodo razpravljali tako lovci v svojih LD kot, SZDL in drugi zainteresirani dejavniki, vključno z občinskimi skupščinami.

Kar zadeva predloge o ustanovitvi Lovske zveze v žalski občini, so menili, da je to stvar lovskih družin in njihove presoje.

Na rob bi lahko zapisali le še to, da je bil tak posvet koristen, saj so se na njem vsi prizadeti in zainteresirani soočili s problemi, ki jih tarejo. Zadeve gredo v pravo smer in tako je tudi prav, kajti lovstvo naj povezuje in združuje, ne pa spodkopava sodelovanje med tremi občinami.

LOJZE TRSTENJAK

Lovci Griž na pravi poti

Veliko je bilo že posanja in razprav o medsebojnih odnosih in nepravilnostih v LD Griže. Žal so pisci omenjali zgolj nepravilnosti (podatke so dobili od prizadetih posameznikov), niso pa se potrudili odkriti še drugo plat medalje.

Omenil bi, da je bila LD Griže ena najboljših družin. Veliko je bilo narejenega pri gojitvi divjadi in za uresničevanje skupnih interesov naše socialistične družbe. Zato sem mnenja, da je takšno enostransko obravnavanje neodgovorno.

Prvi korak za razpust LD je bil storjen na letni konferenci LD Griže, ko je K.P., tedanji predsednik nadzornega odbora, dal razrešnico takratni disciplinski komisiji, kar ni bilo prav.

Znano je tudi, da so na tej konferenci izključili iz družine Ota Švenerja starejšega, kar ni bila zakonita pot. Prisotni delegat ZLD Celje o tem ni dal pripombe in tako se vsiljuje vprašanje, kakšno pomoč smo dobili lovci LD Griže? Prišlo je do razpustitve LD, zastarali so tudi ne-

kateri prekrški posameznih članov.

Na pobudo nekaterih lovcev, članov ZK in KK SZDL Griže je bil ustanovljen 14 članski iniciativni odbor, ki je nadziral lovišče, skrbel za divjad in pripravil potrebno za ustanovitev nove LD Gozdnik-Griže. V nedeljo, 10. februarja 1980, je bil ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo 13 članov iniciativnega odbora. Ob navzočnosti predstavnika ZLD Celje, predsednika IS skupščine občine

Žalec in drugih gostov so izglasovali novo vodstvo LD: ter se hkrati dogovorili za novo ime LD Gozdnik-Griže.

V programu so si zastavili splet nalog, med drugim skrb za humane odnose, čuvanje divjadi in naravno okolje in pa tesnejša povezava s krajevno skupnostjo ter družbenopolitičnimi organizacijami na območju KS Griže. Po vsem tem bi lahko rekli, da so lovci Griž (LD Gozdnik-Griže) na pravi poti.

S.

Še enkrat

Lovci z moralnopolitično legitimacijo

V januarski številki Savinjskega občana je predsednik komisije za lovstvo pri Izvršnem svetu občine Žalec Lesjak Stane podal nekatere neresnične izjave, ki me prikazujejo kot krivca za razpust lovske družine Griže, predvsem pa kot osebo brez moralnopolitične legitimacije, ki je nadaljnje članstvo v lovski družini ne bo omogočeno.

Naj navedem dejstva, za katera imam tudi vsa dokazila, tako, da si bo bralec lahko ustvaril svoje mnenje o celi zadevi. Na lovu 29. 12. 1977 sem zaradi premajhne pazljivosti ustrelil dva muflona (strel namenjen enemu, je zadel tudi drugega). S tem se nisem prekršil zoper lovski zakon in druge predpise, kršil pa sem lovsko etično načelo, ker sem bil premalo pazljiv.

Svoje dejanje sem obžaloval in brez ugovora sprejel kazni družinskega disciplinskega razsodišča, prepoved lova na par-

kljasto divjad za dobo dvet let. Kazen mi poteče 3. februarja letos.

Ker sem mnenja, da smo lovci v lovskih družinah enakovredni in vsi dolžni delati v skladu z zakonom in veljavnimi predpisi, sem opozoril lovsko družino Griže na nepravilnosti, ki so se dogajale pri njenem poslovanju.

Na družinskem posvetu 27. februarja 1978 sem navedel več kršitev lovskega zakona s strani članov, predvsem članov izvršnega odbora lovske družine, med ostalim tudi to, da vodijo nekateri člani odbora z vednostjo predsednika, del družinskega denarja v črnem fondu. Predlagal sem, da se zoper krivce uvede disciplinski postopek, kar se ni zgodilo. Izvršni odbor v lovski družini je pričel proti meni gonjo, očital mi je, da blatim družino ter podal na občnem zboru predlog, da se me izključi z javnim glasova-

njem. Del članstva je glasoval za ta predlog, del je bil proti, nekateri so se glasovanja vzdržali.

S takšnim postopkom je družina grobo kršila zakonitost in mi kratila moje državljanske pravice. Člani, ki bi spadali pred disciplinsko razsodišče, pred sodnika za prekrške in sodišče, pa so se znebili neprijetnega sočlana, ki je pokazal na njihove prekrške in kazniva dejanja.

Samoupravno razsodišče pri Zvezi lovskih družin Celje, ki posluje v skladu z zakonom, je razveljavilo mojo izključitev ter vrnilo spis lovski družini s poročilom, da se izvede disciplinski postopek proti meni po predpisih. Tega pa seveda družina ni mogla, kajti nihče mi ni mogel očitati konkretnega prekrška v lovski družini, razen tistega, za katerega sem že bil kaznovan in za katerega mi je kazneni že tekla.

Izvršni odbor v lovski družini je skupaj še z nekaterimi člani trmasto vztrajal o moji izključitvi in zaradi tega, ne zaradi mene, je na predlog Lovske zveze Slovenije prišlo do razpusta lovske družine Griže.

Po vsem tem se mi zdi vprašljivo, kdo ima v tem primeru moralno politično legitimacijo za članstvo v novi lovski družini.

OTO ŠVENER

Popravek

V januarski št. Savinjskega občana je v sestavku „Lovci z moralnopolitično legitimacijo“ v drugem odstavku prišlo do neljube pomote. Pravilno se stavek glasi: „LD Griže je že lani na svoji skupščini iz članstva izključila lovca Ota Š. zaradi storjenih prekrškov, kot nezakonit odstrel dveh muflonov...“ Otu Š. se za napako opravičujemo

UREDNIŠTVO

Naša anketa med tekstilci

Kaj menite o ekonomski stanarini?

Pirnat Mira

Kazazi Ogin

Limec Marjana

Grobelnik Martina

Vihar Albert

Hauer Justina

Postopno uvajanje ekonomskih stanarin je ukrep, ki smo ga pričakovali in o njem že veliko razpravljali. Sedaj, ko bo treba za stanovanje odšteti več, kajpak ne gre brez pripomb in negodovanja, češ, kaj nam je bilo treba tega? O ekonomskih stanarinah so rekli:

Mira Pirnat: „Imam svoje stanovanje in tako me prehod na ekonomske stanarine ne bo prizadel. Sicer pa gre za ukrep, ki smo ga že napovedali, pa tudi ekonomsko utemeljili in o njem razpravljali. Vsi vemo, da so stanovanja draga, in da si je treba zagotoviti sredstva in možnosti za nove gradnje pa tudi za redno vzdrževanje in obnavljanje starih stanovanj.“

Sedaj je bilo tako, da so varčevali in si odtrgovali od ust le tisti, ki so gradili svoja lastna stanovanja ali hiše, uživalci družbenih stanovanj pa niso plačevali ekonomskih stanarin. Poslej bo seveda drugače.“

Ogin Kazazi: „Pridobil sem si lastno stanovanje. Zanj je bilo treba varčevati. Zdi se mi prav in pošteno, da uvajamo ekonomske stanarine in si s tem zagotavljamo večje možnosti za obnavljanje stanovanjskega fonda. Sicer pa imajo že skoraj povsod v razvitem svetu uvedene ekonomske stanarine.“

Marjana Limec: „Zdi se mi, da so v žalski občini prehitro dvignili stanarine. Strošek pomeni za stanovalce novo breme, zato bi bilo bolje postopoma dvigovati stanarino. S tem, da je ukrep o uvedbi ekonomskih stanarin nujen, se strinjam.“

Martina Grobelnik: „Doma gradimo stanovanjsko hišo. Investicija narekuje varčevanje in varčevanje, sicer ne bi zmogli stroškov. Kljub vsemu pa se izplača. Človek je najbolj srečen, če ima urejeno stanovanje.“

Ekonomske stanarine smo že napovedali in tako nas ne presenečajo. Zlahka kajpak ne bo šlo in prepričana sem, da bo posamezne primere družin z nizkimi dohodki še vedno potrebno reševati solidarnostno. To še zlasti velja za matere z nedoraslimi otroki.“

Albert Vihar: „Čeprav uvajanje ekonomskih stanarin pomeni nov izdelek za družinski proračun, smo se za tak ukrep pravilno odločili. Stanovanja je treba redno vzdrževati in jih obnavljati ter graditi nova. Vse to pa veliko stane.“

Justina Hauer: „Z morem sva dobila solidarnostno stanovanje. Dvosobno je, dovolj za družino. Poprej pa je bilo hudo. Čeprav bo treba za stanovanje plačevati več kot doslej, me to ne vznemirja. Glavno je, da družina staneje v urejenih pogojih in razmerah. Morda se bo po slej odgajalo, da bo kdo, ki je doslej imel preveliko stanovanje, šel v manjše in cenejše. Brez ekonomskih stanarin si ne bi zagotovili sredstev za izgradnjo novih stanovanj, ki pa so nam še kako potrebna.“

(Opomba uredništva: vsi anketiranci so iz TT Prebold) L. T.

Pletarska obrt še živi

Mojstrovine iz vrbovega šibja ...

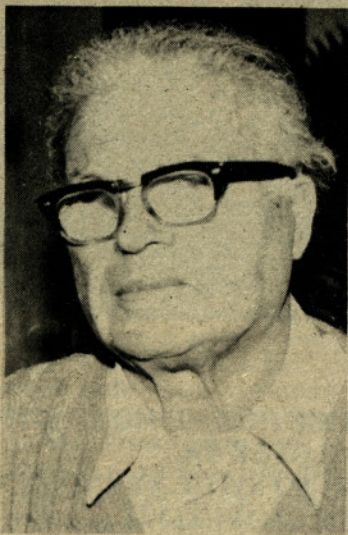
Sedemindeset let je pletarski mojster Franc Grenko v naši dolini pletel ljudem košare, vrtno garniture in druge mojstrovine iz vrbovega šibja. Mojster je svoje znanje prenašal na mlade in tako je poslej, ko se je upokojil, obrt prevzel mlajši sin Andrej.

Pletarstva je izučil tudi starejšega sina Franca, ki ima sedaj svojo delavnico v Preboldu. Čeprav mojster Franc Grenko ne plete več, saj mu tega ne dovoljujejo leta, pa tudi bolehen je, živi s to svojo obrtjo, v katero je vtikal svoja najlepša leta. Ustvarjal je čudovite stvari, predmete, ki so jih stranke rade kupovale in ki krasijo marsikatero stanovanje.

Kakšenkrat je svoje izdelke tudi razstavljal, vendar pa mu je bilo najbolj dragoceno priznanje, ki so ga izrekle stranke, ko jim je izdelal naročene predmete pa tudi kompletne garniture.

„Vedno sem si prizadeval, da bi bili predmeti, ki sem se jih lotil v svoji delavnici, kar najlepše izdelani. Plesti sem se naučil v pletarski šoli, potlej pa sem si osnovno znanje izpolnjeval s praktičnim delom.“

Tako, kot oče Franc Grenko, tudi sin Andrej nabavlja vrbovo šibje v Medjimurju. V Grenkovi delavnici sedaj v glavnem pletejo košare za kruh, ki jih naroča-

Mojster Franc Grenko

jo pekarska podjetja širom države. Izdelki so kvalitetni, zato ni reklamacij.

Ko smo si ogledali delavnico in se pogovarjali s pletarji, žal ni bilo doma mladega Grenka in tako je pogovor stekel z upoko-

jenim mojstrom Francem Grenkom. Dejal nam je, da je bila že od nekdaj njegova največja želja sinove ogreti za pletarsko obrt, kar mu je tudi uspelo. Tako bo sin Andrej nadaljeval tradicijo pletarske obrti v njihovi delavnici.

Poleg dveh mladih priučenih pletarjev smo se v delavnici pogovarjali z osivelim, tudi že upokojenim pletarjem Francem Grolom. V delavnici Franca Grenka je pletel vse od 1936. leta pa do upokojitve. Teh let se z veseljem spominja. Takrat so pletli marsikaj, nemalokrat zelo zahtevne stvari, ki so narekovala veliko spretnosti pa tudi snovanja. „V tem je bil Grenko mojster, da mu zlepa ni bilo enakega.“

Franc Grol kakšenkrat še pride v delavnico, v kateri je pletel toliko let in se pogovarja z mladima pletarjema, pa tudi prime še za delo uro, dve. Pravi, da ne strpi doma in da mora pogledati, kaj fantje delajo.

Pletarstvo je poklic, obrt, ki žal izumira. Za primer Franca Grenka sicer to ne drži, ker sta se sinova oprijela pletarstva, na splošno pa je res. Škoda.

Tk. Az.

Pletarji pri delu

Sodarjev kmalu ne bo več

Očakarjevi vinski sodi ...

Sodarstvo je spadalo nekoč med razvite obrti na Slovenskem. Ni bilo malo sodarjev, ki so svojo leseno posodo prevažali od sejma do sejma ter jo prodajali kmetom.

Danes pa sodarjev skoraj ni več. V žalski občini je Stane Očakar na Vrnskem menda še edini sodarski mojster, ki ima celodnevno obrt.

Ni ga težko najti, saj pred njegovo urejeno delavnico stoji velik sod. V uti pred delavnico sem jih opazil več pa tudi v delavnici so jih sestavljali. Težko delo, ki pa so ga mojster in priučena delavca z lahkoto opravljali.

„Sodarstvo ni obrt, od katere bi človek lahko obogatel,“ je dejal Očakar in za trenutek odložil orodje. Povedal je marsikaj zanimivega o svojem poklicu, ki ga ima rad in je zato tudi zadovoljen z delom, ki ga opravlja. Menil je, da je sodarstvo bolj sezonska obrt. Pred jesenjo, ko se bliža trgatav in obiranje drugega sadja, dežujejo naročila, da se človek zlepa ne znajde. Vsak bi rad imel kar najhitreje pripravljeno posodo. Sodarji delajo od jutra do večera, pa kljub vsemu ne zmorejo vseh naročil. Sedaj pozimi in spomladi pa je dela za sproti.

Mojster nabavlja les (najbolj trpežni sodi so hrastovi) pri Gozdnem gospodarstvu Celje, razrežejo pa mu ga v polzelskem Garantu. Mojster je zelo zadovoljen z njimi. Glede lesa se pravi, da je drag, in da so težave v glavnem v tem, ker leži v njem veliko kapitala, ko se suši. Še tako priden obrtnik nima na kupu denarja, zato si tudi Očakar pomaga s kreditom Ljubljanske banke. Gre za kratkoročne kredite, ki jih je treba kar najhitreje vrniti, pa kljub temu nekako gre.

Mojster nima vajencev. Meni, da mladi ne kažejo zanimanja

Stane Očakar s svojima pomočnikoma

za ta poklic. Raje se zgledujejo po konjunktornih obrtneh, kot so avtomehaničarstvo in podobne. Sicer mu pomagajo priučeni delavci, vendar je problem, ker ni več naraščaja, ki bi nadaljeval to, še potrebno obrt. Kljub plastični in drugi posodi so leseni vinski sodi še vedno najboljši, lahko bi rekli, nenadomestljivi.

Vse kaže, da Stane Očakar zlepa ne bo zaprl svoje delavnice. Priden je in velja za izdelovalca imenitnih vinskih sodov in druge posode iz lesa.

Vrnsko je po njegovem mnenju lep kraj, ki ga marsikdo rad obišče.

L. T.

Carinski obraz

Z voljo premagal invalidnost

S Slavkom Brišnikom sediva za mizo v kmečki kuhinji in napletava pogovor. Zunaj odjuga pobira sneg. „Svečnica se je okopala v soncu, še bo namelo novega snega,“ se je vmešala v pogovor gospodinja, Slavkova sestra. Dišalo je po svežem kruhu.

Slavko je stoodstotni invalid od rojstva. Noge ima spodvite, desna roka je mrtva, le z levo si pomaga. Pa z nogama kljub vsemu počasi drobi po kuhinji. V velikih rjavih očeh se zrcali železna volja do življenja. To Slavka rešuje pred obupom.

Slavko se je spoprijel s svojo invalidnostjo, ki mu je napovedovala životarjenje v vozičku, že kot otrok. Ko je zlezal iz plenice, se je začel boj za obstanek. Živo se spominja, kako se je nekega zimskega dne nekako primajal skozi vežna vrata in se skotalil kot žoga v sneg.

Bilo ga je pol metra in do sosedja je vodila ozka gaz. „Po tej gazi sem se napotil. Šlo je neskončno počasi, prevračal sem se v sneg, pa naprej vse do sosedovih vežnih vrat. Sosedje so me opazili in mi pomagali v hišo. Glej ga otroka, premagal je sneg. Iz tega bo še kaj, so rekli.“

Prvega razreda ni obiskoval. S pomočjo sosedja je obvladal snov in prišel v drugi razred. Bil je vsa leta odličen učenec. Če bi ga starša dala naprej v šole, bi doštudiral. Ni bilo možnosti. Ko je Slavko odrasel šolskim klopem, je začel premišljati, da bi se

lotil kakšnega koristnega dela. Ni hotel ostati kot breme staršem. Zanimala ga je tehnika. Ni imel mojstra ne učitelja, a je kljub temu napredoval. Sosedom je popravil kak strojček ali radijski aparat. V manjšem prostorčku ob kuhinji si je uredil delavnico. Ta delavnica mu pomeni vse.

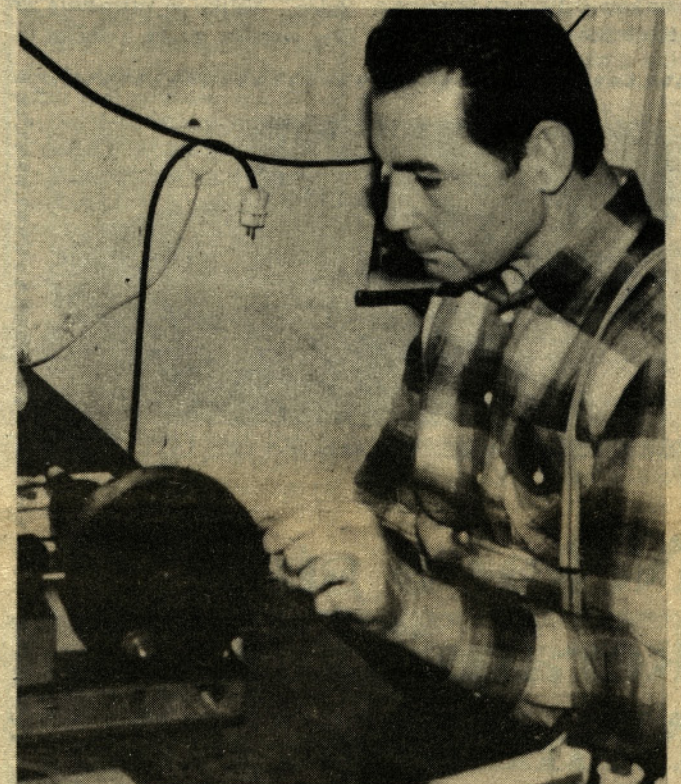
Ima veliko idej in marsikaj je že uresničil. Izdeluje med drugim električne pastirje. Kvalitetni so in iskani. „Delo, to je življenje!“ pravi Slavko. Slavko živi s svojim krajem – Taborom. V domačem prosvetnem društvu cenijo njegovo pomoč. Vse, česar se loti, naredi z vedeljem. Pred leti si je omislil

kolo s pomožnim motorjem. Večinoma ga je izdelal sam.

„Ko sem prvič sedel na kolo in se zapeljal iz vasi, se mi je odprl nov svet. Občudoval sem njegovo lepoto. To lahko občuti le invalid, ki je bil od rojstva priklenjen na dom, sobico, med štirimi stene. Zunaj pa šumeči gozdovi, pisana polja, sonce in veter, ki ti kuštra lase.“

Če vas bo kdaj zaneslo v Tabor, se spomnite name, na mojo invalidnost. Vesel sem vsakega obiska. Povem vam, da ima zame kljub vsemu življenje svoj smisel, svoj čar.

Slavko v svoji delavnici. LOJZE T.

Invalid Slavko Brišnik pri delu

30 let čebelarške družine Prebold

Čebelarška družina Prebold ima po tridesetih letih svojega obstoja včlanjenih 24 čebelarjev, med katerimi je tudi nekaj odlikovancev Antona Janšeta. Člani družine imajo 20 čebelnjakov in več stojišč s skupno 530 panji. Večina čebelarjev iz Prebolda je kooperantov čebelarške zadruge Mirošan, nekaj pa tudi Medexa.

Medex odkupi vse viške medu in drugih proizvodov, nekaj prodajo tudi doma. Med preboldskimi čebelarji so tudi inovatorji. Uveljavili so se s svojimi

panji (izdelavi), osmukači za cvetni prah in točili za med. Čebelarji so zelo zaskrbljeni zaradi nevarnosti čebeljih bolezni in upadanja čebeljega naraščanja zaradi nekontroliranega škropljenja kmetijskih kultur.

Člani družine si že vsa leta nazaj prizadevajo usposobiti kar največ mladih čebelarjev. Tako deluje na osnovni šoli v Prebol-

du čebelarški krožek pod vodstvom mentorja Žličarja. Temu pomagajo čebelarji Županek, Ocvirk in Primožič. Naj zapišemo še to, da je že precej mladih zagretilih za čebelarstvo. V tej smeri člani čebelarške družine mlade seznanjajo tudi z gospodarskim pomenom čebelarjenja v Sloveniji.

O. P.

ANDRAŽ: GASILCI SO ZBOROVALI

Med najaktivnejša društva v Krajevni skupnosti Andraž sodi prav Gasilsko društvo. Sestavljajo ga predvsem mlajši člani, saj je več kot polovica članov mlajših od 30 let.

Na občnem zboru preteklo nedeljo so ocenili svoje delo in si zastavili obširen program v prihodnje. Izvolili so tudi novo vodstvo. Novi predsednik društva je Stanko Zabukovnik.

Čebelnjak v snegu

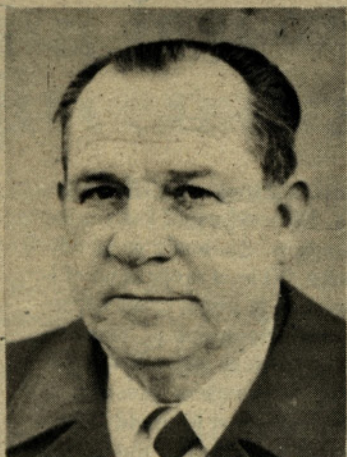
Dobitniki Savinovih nagrad in priznanj

Justa Holobar

V soboto, 9. februarja, je bila v Žalcu osrednja slovesnost v počastitev kulturnega praznika s podelitvijo Savinovih nagrad in priznanj. Za dolgoletno in plodno delo so Savinove nagrade prejeli:

DPD SVOBODA Polzela, ki po svoji dejavnosti sodi med najaktivnejša društva v občini, saj v svojo dejavnost povezuje moški in mešani zbor, gledališko, lutkovno, likovno skupino, ansambel Slovenija in kino sek-

Franc Verk

cijo, ki je že četrty organizirala teden domačega mladinskega filma.

JUSTA HOLOBAR iz Žalca, je s svojim kulturnim poslanstvom pričela že v stari Jugoslaviji, nadaljevala pa kot učiteljica v Beli krajini, kot interniranka v taborišču, kjer je organizirala in vodila ilegalni zbor. Tudi po osvoboditvi je vodila mladinski zbor v Grižah in v osnovni šoli Žalec. Veliko je prispevala za dvig vokalne glasbe v občini in

Stanko Novak

bila soustanoviteljica ODS Žalec.

FRANC VERK, ki se je v de javnost pihalnega orkestra Svoboda v Preboldu vključil pred 40 leti. Kot kapelnik vodi godbo, ki spada danes med najboljše v Sloveniji, že petnajst let. Z ljubeznijo do glasbe je vzgojil vrsto mladih glasbenikov. Za svoje delo je dobil že Savinovo priznanje.

Savinova priznanja so prejeli:

Zbor DPD Svoboda iz Polzele

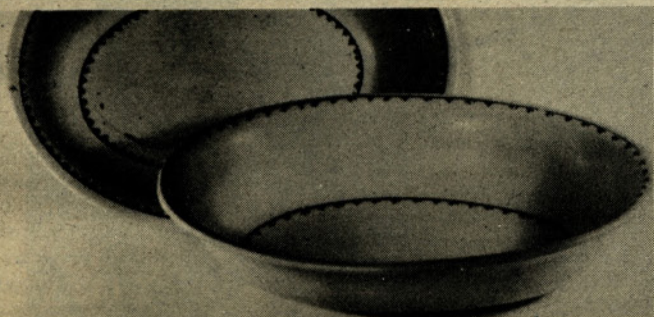
Keramična industrija Liboje, Kulturno društvo Vinska gora, kulturna sekcija GD Matke, narodnozabavni ansambel Veseli hmeljarji, Anica Brišnik iz Braslovč, Anton Cizej iz Griž, Franc Debelak iz Braslovč, Tilčka Ferlež iz Žalca, Radovan Gobec iz Ljubljane, Zorka Godler iz Liboj, Anton Goršek iz Gotovelj, Albin Herman iz Prebolda, Amalija Javoršek iz Šempetra, Margit Juteršek iz Šempetra, Maks Košenina iz Gomilkega,

UMEŠNIK NE MORE BITI VSAK, ČLOVEK PA, KI PO SVOJE VERNOSTI IN VERNOSTI S UŽI NARODU IN ČLOVEŠTVU, JE LAHKO VSAK NAJMANJŠI IZMED NAS.

(O. ŽUPANČIČ)

Anka Krčmar iz Žalca, Anica Lesjak iz Žalca, Ivan Novak iz Letuša, Jožica Škorjanc iz Polzele, Franc Uratnik iz Polzele in Jernej Veber iz Griž.

Vsem iskrene čestitke!

Stari sledi iz Nemškega dola (nastali v času 1827 – 1853)
Foto: Viktor Berg

Nekaj o stari keramiki iz Nemškega dola v Libojah

Znano je, da je v preteklem stoletju prav na žalskem področju doživela keramična industrija izreden razcvet. Kot prva je bila že leta 1815 ustanovljena tovarna v Nemškem dolu, to je naselju v Libojah, ki so ga v zvezi s priselitvijo nemškega industrijalca Ignaca Schmidla in njegovih sodelavcev začeli imenovati kar Deutschentall. Ohranjeni so podatki, ki izpričujejo, da je tovarna keramike v Nemškem dolu večkrat menjala lastnike. Okoli leta 1827 sta jo prevzela Ignac in Ana Heffele, takratna lastnika libojške steklarne. Leta 1853 sta jo odkupila Celjane Tomaž Grilc in Janez Tappeiner. V letu 1871 je postala last Ivana in Monice Sonnenberga iz Krapine ter Lavoslava Pultzera in Samuela Mosera iz Zagreba. Leta 1896 pa je bil lastnik tovarne Filip Sonnenberg. Z letom 1920 je prešlo lastništvo na zagrebško Zagorko, leta 1922 pa na Keramično industrijo v Zagrebu, ki je tovarno dokončno opustila.

Na podlagi tehtnega izbora keramičnih predmetov, ki so shranjeni v muzejskih zbirkah v Celju, Varaždinu, Ljubljani in drugje, lahko sklepamo, da je tovarna v Nemškem dolu proizvajala predvsem posodo za gospodinjstvo. Za izdelavo posodja so uporabljali glino v sivo drap barvi, ki so jo prelili z rumenkastim prozornim loščem. Edini okras na enostavnih oblikovanih posodah je bila poslikava z motivi drobnih stiliziranih listi-

čev, ki so bili nanizani v dveh pasovih po vzoru tedanjega, a še danes znamenitega, dunajskega porcelana.

V navedenem smislu in zaradi izdelave po istih kalupih, je nemška dolska keramika v marsičem istovetna z izdelki iz Sonnenbergove tovarne v Krapini. Pristnost enim ali drugim predmetom je možno dokazovati le na podlagi reliefnih znakov, ki se nahajajo na posameznih posodah. Nemškodolska keramika ima sledeče znake: IH/DT (Ignac Heffele Deutschentall), I:H/Deu: thal, DT, Deu—thal bei Zilli ali samo Deutschentall. Le s pomočjo omenjenih znakov lahko opredeljujemo nemškodolsko keramiko in s tem tudi okviri čas nastanka vsake posode posebej. Najdragocenejše je seveda tisto posodje, ki je bilo izdelano v Nemškem dolu v letih 1827–1853, torej v času, ko se je začela uvajati industrijska serijska proizvodnja s pomočjo oblikovalskih predlog in krasilnih uresničitev v duhu takratnih bidermajerskih uporabnih in dekorativnih hotenj. K sreči se je ta nemškodolska keramična posoda ohranila do današnjih dni v tolikšni meri, da v nekaterih jugoslovanskih muzejih, med drugimi eksponati meščanske stanovanske kulture, prikazuje zanimive izdelke keramične industrijske proizvodnje, ki je kot prva, seveda ob danih pogojih, nastala in delovala v neposredni bližini današnje Keramične tovarne v Libojah.

MILENKA MOŠKON

Maškare ...

Vsakič, ko se pojavijo maškare, znanilke norčavega Pusta, se spomnim dogodka iz moje mladosti. Prikaže se mi sosedov Tinek, plavalas deček pegastega obraza, ki je nekega pustnega večera za las ušel smrti.

Vaški otroci smo se vse leto veselili pustnih dni. Nekoliko zaradi krapov, ki so prišli na mizo, še bolj pa zaradi maškar, v katere smo se našemili in potlej s slamnato nevesto na saneh na pustni torek obiskovali domačije v naši in sosednji vasi.

Ob slamnati nevesti smo plesali za dolgi lan in debelo repo ter sprejemali rumeno zapečene, dišeče krape. Premožnejše gospodinjke so nam s krapi polagale v jerbas tudi klobase, skratka, pustovanje je bilo za nas kmečke otroke doživetje.

Za pustovanje smo se začeli pripravljati pred novoletnimi prazniki. Ker nismo imeli denarja za maske, smo si jih izdelali iz kartona ter jih obarvali s sajami ali domačo barvo.

Na pustni torek so bile sanke s slamnato nevesto nared in otroci smo se že dopoldne našemili. Domačije smo začeli obiskovati ob 11. uri, takrat, ko so gospodinjke začele polagati v razbeljeno mašt prve krape.

Pred vsako hišo smo zaplesali in peli o lanu in debeli repi ter čakali, kaj bo padlo v jerbas. V naši vasi je vladalo nepisano pravilo, da otroci – maškare lahko hodijo po vasi najdlje do 15. ure, potlej zavladajo velike maškare. Če bi se primerilo, da bi velike maškare zalotile nas otroke, so nas smele preteptati in početi z nami še druge reči.

Na pustni torek, ki ga omenjamo v naši zgodbi, je prišlo do takšnega obračuna. Obredli smo že domačo vas in pol domačij v sosednji vasi, ko smo se

spomnili, da bi morali že domov, kajti naš čas je potekel.

S polnim jerbasom krapov in klobas smo se odpravili po ozki gazi, ki je bila speljana skozi pol metra visok sneg. Nismo še bili v domači vasi, ko so se pred na-

maskara pograbila s svojimi krempljastimi rokami sanke in jih treščila v sneg, druga je z enim samim prijemom raztrgala slamnato nevesto, tretja je pograbila jerbas in krapke raztresla po snegu, ostale pa so nas z ježevkami začele preteptati. Ma-

Velike maškare nas niso preganjale naprej, le rjovele so in vlivale strah v kosti. Naredil se je večer, snežilo je. Še danes ne vem, kako sem se prilekel na domače dvorišče in se spravil na pač. Bila je že tema, ko je prišla k nam sosedja Ozmečka in me pobarala, kje je njen Tinek.

Povedal sem po praviči, kako so nas napadle velike maškare, in da smo se porazgubili v snegu. „Joj, moj Tinek, zmrznil bo!“ je med jokom vzkliknila sosedja.

Ni minilo pol ure, ko se je kakšnih dvajset mož s plamenicami odpravilo iskat Tinka.

Obredli so vso gnažno, a otroka niso našli. „Kot da bi se v sneg pogreznil,“ so menili možje in se brez otroka vračali proti vasi.

Ko so bili že blizu prve domačije, se je Škrgetu utrnula misel: „Kaj pa če se je Tinek zavlekel v kakšen kup koruzne slame?“ Može so se ozrli v koruzne kosače, ki so kot straža stale na zasneženi njivi. Ko pa je Škrget, ki je vodil iskanje, razgrnil še zadnji kup koruzinja, se mu je izvil vzklik: „Može, tu je!“ Tinek je ležal sključen v slami in bil je že skoraj trd od mraza, a je še živel.

Zavili so ga v toplo bundo in potlej je kolona mož malone stekla proti vasi. Ljudje so čakali pred hišami in na obrazih se je zrcalil strah.

„Našli smo ga. Živ je še!“ so rekli možje. Tedajci se je znašla pred možmi Ozmečka. Izročili so ji otroka v bundi. Z dragocnim bremenom v naročju je stekla skozi vas in med jokom so se ji trgale besede: „Živ je, živ, moj Tinek!“

Ljudje v naši vasi so še dolgo govorili o tem pustovanju.

LOJZE TRSTENJAK

mi pojavile, kot bi zrasle iz snega, velike maškare.

S svojimi kosmatimi, izsvinjske kože narejenimi maskami so nas opazovale in grozeče dvigale ježevke. Zbežati nismo imeli kam. Tedajci je največja

le maškare smo dvigale roke in prošile, a ni nič pomagalo. Ostal sem brez maske in iz nosa mi je lila kri. „Beživa, Tinek,“ sem zaklical sosedu. Oba sva se pognala v sneg, za nama pa tudi ostale maškare naše skupine.

Kidričeva bralna značka

Mladi naše občine se bodo lahko vključili v akcijo „Kidričeva bralna značka“. Akcijo razpisujejo ZSMS, Zavod za šolstvo SRS, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Svet za razvijanje tradicij NOB pri Republiški konferenci SZDL in Zveza bralnih značk Slovenije.

Namen akcije je mladim približati družboslovno literaturo. Tako bodo ob branju del Marxa in Engelsa, Lenina, Kardelja, Tita in drugih marksistov bogatili svoje znanje in si ustvarili pravi pogled na svet. Akcijo bodo pri občinskih konferencah ZSMS vodile komisije za informativno propagandno dejavnost.

—DAR—

Vinska gora

V sodelovanju s podjetjem PTT Celje – TOZD Velenje so na območju KS Vinska gora zgradili telefonsko omrežje in tako priključili 13 novih telefonskih števil.

Krajani si želijo tudi v naselju Zg. Črnova novo trgovino. Že večkrat so tudi povedali željo, da bi Tovarna nogavic ali katera druga tovarna na območju KS Vinska gora zgradila proizvodni obrat, v katerem bi se krajani zaposlili.

Radovan Gobec naš častni gost

Člani DPD Svoboda Griže so v nedeljo, 10. februarja, pripravili prireditev Zapojte z nami. Prireditev je bila v okviru tedna kulture, kateremu so občani žalske občine posvetili veliko pozornost.

Spored prireditev je bil pester, zato tudi zanimiv. V dveh urnem programu so sodelovali ženski pevski zbor Svobode iz Griž, moški pevski zbor iz Liboj, zbor Društva invalidov in upokojencev iz Žalca, vokalni kvintet pod vodstvom Florijana Lesjaka, učenci osnovne šole in gojenci VVZ iz Griž, mladinci ter godba na pihala.

Prireditev je pokazala, da je glasba prisotna med ljudmi, da naši ljudje ljubijo petje, posebej spodbudno pa je, da poskušajo ohraniti ljudsko glasbo in igranje na ljudska glasbila, saj smo po dolgem času spet slišali citre.

Uspešno so nastopili tudi učenci grške osnovne šole s tamburaškim orkestrom in folklorno skupino, ki je kljub temu, da je nastopila šele drugič, navdušila občinstvo.

Kulturni praznik v Žalcu

Le malokdaj je Hmezdova dvorana nabito polna, kot je bi-

Loke pri Taboru

Na nedavnem sestanku v Lokah so ob sodelovanju zastopnika občinskega komunalnega podjetja obravnavali možnost priključka na vodovod iz Suhega potoka. Ugotavljali so, da bi si izboljšali s tem preskrbo z vodo tudi krajani spodnjega dela Črne vrha in del Tabora.

Mladinci prostovoljci

Že vrsto let tudi v naši občini posvečamo veliko pozornost usposabljanju mladincev prostovoljcev, pripadnikov teritorialne obrambe. Do sedaj se je že veliko mladincev vključilo v teritorialno obrambo, zadnje čase pa to zanimanje nekoliko upada. Ne glede na to, pa so tisti, ki so že vključeni, pokazali na raznih pohodih, vežbah in drugih manifestacijah veliko usposobljenosti. Veliko priznanje za vse to gre Občinskemu štabu teritorialne obrambe.

Poleg rednega usposabljanja mladinci prostovoljci predano negujejo tradicije NOB. Tako so se pred kratkim udeležili pohoda „Po poteh štirinajste divizije“, kjer so sodelovali v tretji etapi. Sicer bo v letošnjem letu še več takšnih pohodov, zato je želja Občinskega štaba za TO in Občinske konference ZSMS, da se v enote mladincev prostovoljcev vključi čim več mladih.

Pred nedavnim smo v Preboldu odprli novo vzgojnovarstveno ustanovo. Sprejeli smo 180 otrok, od tega 36 dojenčkov. Krajani smo na to novo pridobitev ponosni, saj nam pomeni urejeno varstvo. Naši starši bodo hodili brezskrbno v službo, vsi zaposleni v vrtcu pa se bomo potrudili, da bo naše delo resnično vzorno, in da bomo otrokom nadomestili tople dom. Zavedamo se, da oblikovati in vzgajati otroka ni lahka naloga.

Rada bi se zahvalila vsem krajanom, staršem za nesebično pomoč, ki so nam jo nudili. To še posebej velja za predstavnike krajevne skupnosti, predsednika režijskega odbora, delovnemu kolektivu Tekstilne tovarne Prebold in drugim. Tako smo dobili v vrtec celo barvno televizijo kot darilo TT Prebold. Presenetila nas je tudi krajevna skupnost, ki je namenila 10.000 dinarjev za nabavo igrač in učil.

Lahko rečem, da smo ponosni in srečni, da živimo in delujemo v taki krajevni skupnosti. Delavci vzgojnovarstvenega zavoda se obvezujemo, da bomo svoje delo opravljali vestno z veliko ljubezni do najmlajših in si s tem pridobili zaupanje staršev. Vsem otrokom pa želimo prijetno počutje v novi ustanovi.

MARIJA JAGER

skladatelj Radovan Gobec. Rad se je odzval vabilu Grižanov, saj so Griže kraj, kjer je začel poučevati, kjer je ustvarjal svoja prva glasbena dela. V Grižah je

napisal in uglasbil Kresnička, ga z griškimi otroci naštudival in prvič izvedel.

Po končanem programu mu je predsednik Izvršnega sveta

tov. Jože Jan izročil grafiko Rudija Španzla, tov. Razboršek, predsednik Kulturne skupnosti, pa mu je izročil Savinovo priznanje.

S. A.

Priprave na usmerjeno izobraževanje

Prav gotovo je v tem trenutku usmerjanje otrok v nadaljnje izobraževanje naša največja skupna skrb. Občinski sindikalni svet bo skupno z osnovnimi organizacijami sindikata organiziral razpravo o novem zakonu in nalogah združenega dela kot nosilcem določenih nalog za uvedbo usmerjenega izobraževanja. Združeno delo je dolžno pripraviti pogoje za izvajanje delovne prakse in proizvodno-tehničnega pouka v usmerjenem izobraževanju.

Skupnost za zaposlovanje bo organizirala v mesecu februarju sestanke s starši, na katerih jih bodo seznanili s sistemom izobraževanja in o njegovih možnostih. V mesecu marcu pa bo objavljen razpis vpisa v usmeritve usmerjenega izobra-

ževanja. Razpisali jih bodo območni centri ali matične šole v dnevnem časopisu.

V Žalcu bodo samo dislocirani oddelki ali organizacijske enote območnih centrov. Dolej smo se v regiji dogovorili za:

- kovinarsko šolo območnega centra TŠC Celje
- ekonomsko
- administrativno upravno šolo območnega centra EŠC Celje

V teku so razgovori o kmetijskem izobraževanju, medtem ko za keramično šolo niso iz-

polnjeni pogoji. Na regijskem posvetu se je izkazala potreba po izobraževanju za lesno stroko in se odpirajo možnosti za ustanovitev te šole.

Odbor za razvoj srednjega šolstva v občini si prizadeva, ob pomoči odgovornih dejavnikov, zagotoviti tudi tiste smeri izobraževanja ob delu, ki ga bo izvajala Delavska univerza Žalec za zgoraj navedene smeri.

S pripravami za uvedbo usmerjenega izobraževanja nekoliko kasnimo, saj se srečujemo z vrsto težav, med katerimi velja omeniti nerealno ali slabo

Povsod je bilo slovesno

V mesecu februarju so imeli kulturni delavci polne roke dela. Po vseh krajevnih skupnostih so se zavzeto pripravljali na praznovanje slovenskega kulturnega praznika. Z veseljem lahko ugotavljamo, da so v naši občini kulturna društva dobro opravila svojo nalogo. Svečane proslave ali primerne prireditve so se odvijale že nekaj dni pred in tudi po osrednji občinski proslavi. S primerno pripravljenimi kulturnimi programi so dokazali, da nam pomen kulturnega praznika postaja vse bližji in jasnejši.

V PREBOLDU je bila v petek, 8. februarja v hotelu Prebold otvoritev razstave likovnika amaterja Bogdana Potnika. V prisrčnem kulturnem programu so nastopili Marjan Klampfer, Mojca Sirše, Nuška Podgoršek in Saša Srnc. Otvoritve so se poleg krajanov udeležili tudi predstavniki OKS Žalec, razstavo pa je otvoril predsednik skupščine OKS Žalec, prof. Zoran Razboršek.

V GRIZAH je bilo v nedeljo, 10. februarja, izredno slovesno. ZAPOJTE Z NAMI je bil naslov prireditve, na kateri so sodelovale poleg domačih, tudi gostujoče kulturne skupine. Slovesnosti se je udeležil tudi prof. Radovan Gobec. Ob tej priložnosti mu je predsednik skupščine OKS Žalec podelil Savinovo priznanje.

V BRASLOVČAH je prosvetno društvo v nedeljo, 10. februarja, proslavo kulturnega

praznika združilo z občinim zborom. Kvalitetni kulturni program so izvajali člani dramske sekcije in moški pevski zbor. Zaslužnim članom so podelili tudi društvena priznanja. Pevski zbor pa je prejel srebrno plaketo ZKO Žalec.

V GOTOVLJAH so kulturni praznik počastili s proslavljanjem 85-letnice moškega pevskega zbora in obletnico Kardeljeve smrti. Poleg recitatorjev OO ZSMS Gotovlje, je bil osrednji del svečanosti vsekakor koncert domačega zbora, ki je prejel zlato plaketo ZKO Žalec. Enajst pevcev pa je za dolgoletno prepevanje prejelo tudi priznanje ZKO Žalec.

JOŽICA OCVIRK

Uspel pohod

Komisija za šport in rekreacijo pri krajevni skupnosti Prebold je v sodelovanju s Planinskimi društvom že drugič organizirala množični pohod krajanov k planinskemu domu v Marija Reki. Tudi letos je bila udeležba polnoštevna, saj se je pohoda udeležilo preko 150 krajanov, ljubiteljev planin. Pohod je uspel kljub velikemu snegu. Manjkalo pa ni tudi dobre volje, ki je akcijo popestrila. Kot za trjujejo, bo ta akcija postala tradicionalna. Lahko pa je zgled ostalim krajevnim skupnostim, ki takšnih akcij še niso vnesle v svoje programe.

D. N.

Osrednja kulturna manifestacija

KPD Svoboda Žalec si je v svojem programu za tekoče leto začrtala prizadevanja za hitrejši razvoj kulture in vključevanje čim širšega kroga delovnih ljudi in občanov v ustvarjanje kulturnega življenja. Ob sekcijah, ki že vrsto let uspešno delujejo, bodo v kratkem ustanovili mladinsko godbo na pihala, njen pokrovitelj bo Gradnja Žalec, ženski pevski zbor in mladinski zbor.

Moški pevski zbor se pripravlja na samostojne koncerte v Žalcu, Trbovljah in v Varazdinu, prav tako pa tudi na občinsko pevsko revijo, ki bo letos v

Žalcu. Ansambel Veseli hmeljarji bo pripravil ob 20-letnici obstoja jubilejni koncert, nastopili pa bodo tudi v zamejstvu in ZR Nemčiji. Pravkar pripravljajo novo samostojno ploščo in kaseto.

Prav gotovo so omembe vredne tudi ostale sekcije, tako kino in likovna, prezreti pa ne gre tudi kvinteta Florjana Lesjaka. Vseskozi pa se kaže tesno sodelovanje s šolskim kulturnim društvom in z glasbeno šolo.

Slabše se odvija dramska dejavnost, ki ima tudi najslabše pogoje delovanja. Izredno prizadevni so mladi dramski ustvarjalci iz Vrbja ob pomoči režiserja Štefana Žvižejca.

Omenimo naj še eno pomembnih akcij društva v tem letu. Skupno z občinsko kulturno skupnostjo in Zvezo kulturnih organizacij bodo pripravili v septembru v počastitev II. Slovenskega tabora v Žalcu teden kulturnih prireditev z naslovom Taborski večeri.

Ob tako zastavljeni raznoliki dejavnosti pa v Žalcu postajajo vse večji problem neustreznosti prostori, zato bo treba slej ko prej pričeti z izgradnjo kulturnega doma.

J. KROFLIČ

Čisto okolje ogledalo vsakega kraja

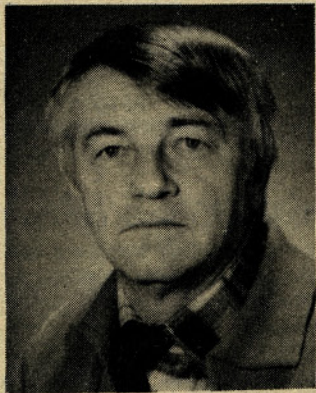
V naši občini bi lahko našteliveč krajev, to je vasi in naselja katerih prebivalci dajo veliko na urejenost in čistočo. Uveljavila se je tudi lepa navada, da stanovanjci tekmujejo, kdo bo imel najlepše cvetlice na oknih in po vrtovih.

Eden takih krajev je tudi Šempeter. Kot že prejšnja leta, so tudi letos napovedali akcijo Očistimo naše okolje, v kateri bodo krajski množično sodelovali. Pohvalna je tudi zamisel o sodelovanju z ostalimi turističnimi društvi v občini pa tudi s Celjsko turistično zvezo in Turistično zvezo Slovenije.

Le.

Bogdan Potnik med rojaki

Bogdan Potnik iz Kamnika, likovni amater, sicer pa Savinjec, je pred kratkim razstavljal v Preboldu. Potnik je eden najdlje in najbolj sklenjeno potujočih slikarjev

pri nas. V obliki neštetihih slikarskih zapisov, krokirov, akvarelov in grafik je v nekaj desetletjih Potnik upodobil skoraj brez števila krajev in ljudi, ki jih je obiskoval. Postal je pravi kronist svojega časa in okolja. Njegove slike imajo poleg likovne tudi pomembno dokumentarno vrednost.

Po svojem stilnem značaju je Potnik realist, vendar ne v smislu ozkega, pretirano stvarnega dojemanja in upodabljanja vidnega sveta, temveč bolj v okviru njegovega optičnega zapisa, o čemer nas še posebej prepričujejo slikarjevi krokiji in mnogi akvareli. Ustaljenost in mirovanje nadomešča v Potnikovih kompozicijah dinamična razgibanost.

Pomemben delež v njegovem delu zavzema portret.

Srečanja z najrazličnejšimi ljudmi so slikarju dala dovolj gradiva za upodabljanje; tako je nastala prava galerija portretov vseh vrst. Med zadnjimi so zlasti zanimivi tisti, ki nam poleg upodobitve prikazujejo tudi okolje, v katerem živi. Še posebej privlačijo portretne figure, postavljene v etnografsko zanimive ambience.

Posebno poglavje Potnikovega slikarskega opusa predstavljajo tudi karikature. Pravzaprav je Potnikova nagnjenost za karikiranje prisotna v mnogih njegovih portretih. Največji delež slikarjevih prizadevanj je namenjen krajini. Tako kot portret je tudi krajinarstvo nenehni Potnikov spremljevalec. Medtem ko se v njegovih portretih uveljavlja vrsta najrazličnejših slikarskih in grafičnih tehnik od tuša, svinčnika, krede do akvarela in linoreza, se v krajinah pojavlja risba s tušem in akvarel povezan z risbo, ki daje upodobljenim predmetom trdnosti okvir in bolj sklenjen obris.

Razstava likovnih del Bogdana Potnika je njegova prva samostojna razstava v Savinjski dolini, upamo pa, da bo poslej večkrat prihajal med nas. Tisti, ki smo bližje spoznali Bogdana Potnika kot človeka, lahko razumemo njegova dela. Njegova pristnost, toplina in domačnost so izraz človeka, ki ima rad tisto, kar je okrog njega in tiste, ki so z njim.

JOŽICA OCVIRK

Vesti iz naših krajev

Braslovče

V šoli Rudi Bagat v Braslovčah pripravljajo ustanovitev kmetijskega krožka. V okviru krožka omenjajo poljedelstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo — zelenjadstvo. Nekaj sadik so že pripravili, imajo pa tudi enoosni traktor.

Med učenci šole vlada za kmetijski krožek veliko zanimanja.

Turistično društvo Braslovče, si je v letošnjem programu zapisalo dograditev brunarice, objekta, ki bo rabil turističnim potrebam kraja. Že sedaj se dogovarjajo tudi, kako popestriti osrednjo prireditev: Hmeljarski likof.

Menijo namreč, da te osrednje vsakoletne prireditve ne smejo izveneti zgolj kot veselice.

Dobrovlje

Stekla je akcija za razširitev partizanske ceste na Dobrovlje. Cesta, ki so jo zgradili leta 1957, je preozka in pomeni vse večjo oviro za promet. To še posebej velja za prevoze šolskih otrok iz Dobrovelj v Braslovče.

Za začetek nameravajo ublažiti najbolj nevarne ovinke in poskrbeti za izogibalnice, v naslednji fazi pa bodo cestnišče razširili in ga asfaltirali. Akcijo bo prevzela mladina, pomoč pa so tudi že obljubili pripradniki JLA. Stroške bodo pokrili s sredstvi občinskega in krajevnega referenduma.

Braslovče

Prosvetno društvo Braslovče je v tem mesecu gostovalo z igro Čarlijeva teta v Smihelu pri Pliberku. Braslovčani sodelujejo že eno leto s prosvetnim društvom v Smihelu. Po odrski prireditvi, ki si jo je ogledalo lepo število domačinov, je bil za goste prirejen družabno srečanje. Igralska družina bo z igro gostovala 24. februarja še v Matkah. V počastitev osmega marca, mednarodnega ženskega praznika, pa bodo pripravili za oder igro Zadrega nad zadrego. Prireditve bo 1. marca v Braslovčah.

Letuš

V tekočem letu načrtujejo adaptacijo stare šole. V ta namen so pripravili sredstva iz amortizacije.

Ob sodelovanju vaše skupnosti Loke — Črni vrh, GG Vransko, KS Tabor in SKIS Žalec so krajani zasleli Črni vrh dobili nov most. Zgradili so ga v rekordnem času, stal pa je le 8000 dinarjev. Krajani so sami prispevali pri gradnji nad 250 udarniških ur.

Nekako v istem času so zgradili tudi most v Miklavž.

Braslovče

Braslovčani v svojem programu, letos začrtanih komunalnih del, omenjajo predvsem ureditev boljše preskrbe z vodo. Računajo na vodovod Presarje — Male Braslovče — Zgornje Gorče. Tu krajani še nimajo dovolj vode oziroma jo črpajo iz vodnjakov. V ta namen bodo porabili sredstva iz obeh referendumov — občinskega in krajevnega.

Stara šolska zgradba povzroča krajanom velike skrbi. Letos jo nameravajo zavarovati pred nadaljnjim propadanjem. Zamenjati nameravajo streho. V pritličju predvidevajo urediti prostore za otroško varstvo, prostore v nadstropju pa bi dobile družbenopolitične organizacije in društva.

Letuš

Vse kaže, da bodo krajani v Letušu slednjič dobili v kulturnem domu ustrezno napravo za ogrevanje prostorov. Peč so že

postavili, potrebna pa so še dopolnilna dela. V ogrevani domski dvorani bodo pripravili prireditve v počastitev osmega marca.

S tem, ko bo kulturni dom ogrevan, bodo izboljšali pogoje za društveno delovanje. Doslej so namreč zaradi neurejenega ogrevanja imeli vaje bodisi v šoli ali v drugih neustreznih prostorih.

Knjižnica v Letušu je dobila boljše prostore pa tudi opremo. V bodoče bo odprta v sejni sobi kulturnega doma vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne. Ker knjižnica nima velike izbire knjig, si bo knjige izposojala pri občinski knjižnici v Žalcu.

Dol — Podlog

Na sestanku vaše skupnosti so se dogovorili za asfaltiranje odcepa ceste Tabor — spomenik NOB na Lepi trati. Dela naj bi končali do krajevnega praznika v Taboru. Del sredstev bodo zbrali krajani.

Krajani v Taboru so slednjič uresničili večletno zamisel, da bi dobili pokrite avtobusne čakalnice. Problem je bil v tem, ker čakalnic ni bilo možno postaviti na cesti, ker niso imeli urejenih izogibalnic.

Sedaj je to urejeno in pred kratkim so postavili dve čakalnici. V ta namen so krajani namenili del svojih prispevkov. Upajo, da bo Izletnik poskrbel za pregledne table voznih redov v obe smeri.

Od Kaple do Lok

delujejo tri gasilska društva. Na nedavnih letnih občnih zborih so ugodno ocenili delo v preteklem letu, hkrati pa so se dogovorili za nove naloge.

Tabor

V Taboru imajo že od sredine februarja planinsko šolo, ki jo je pripravilo PD Tabor. Udeleženci imajo na voljo sedem predavanj. Prosvetno društvo Tabor pripravlja za oder veselo igro Kamela skozi šivankino uho. Pevska sekcija društva I. Cankar prav tako redno vadi pod vodstvom Milana Lesjaka iz Žalca.

Žalec

Med zimskimi počitnicami je bil v okviru DU seminar za delavce vzgojno izobraževalne organizacije. V programu so imeli vrsto zanimivih predavanj. B. P.

Dobrovlje

Področje Dobrovelj postaja vedno dostopnejše, čemer pripomorejo opisi poti in dobro markirana planinska pot. Pred sedmimi leti je bila urejena Savinjska planinska pot, njen namen je bil planince seznaniti z obrobjem Savinjske doline. V to pot so bile vključene tudi Dobrovlje, prehodilo pa jo je že več kot 600 planincev.

Področje Dobrovelj zajemata tudi Trimčkova planinska pot, ki jo je prehodilo že 2000 pohodnikov in Evropska peš pot, ki vodi od Baltiškega morja do Jadrana. Tudi ta pot je zelo priljubljena, kar dokazuje, da je področje Dobrovelj zelo obiskano in priljubljeno za ljubitelje planin, ki se tu seznanjajo z zibelko partizanskega gibanja na Štajerskem.

Dobrovlje se vedno bolj odpirajo tudi motoriziranemu turistu. Že pred leti je bila urejena „partizanka“, cesta ki vodi od Letuša na greben Dobrovelj. Letos sta Samoupravna komunalna interesna skupnost in Krajevna skupnost Braslovče namenili za razširitev ceste 250.000 dinarjev. Uredili bodo prepotrebna izogibalnica.

Zaščiteni spominski park NOB Čreta

Krajinski park NOB na Čreti

V naši občini imamo spominsko varstveno območje. Kdor se odloči za označeno planinsko pot na Čreto z Vranskega, Braslovč mimo Brezovnika in Deskovnika ali Mozirja po E 6 YU, lahko opazi napisno tablo, ki ga opozori na to.

V prostorskem planu občine Žalec (1977) v navodilu za izvajanje urbanističnega programa je zavarovano območje krajinski park NOB na Čreti. Meje potekajo od Podpečanove peči na zahod do občinske meje z Mozirjem ter po njej do Zahojnikovpe peči. Od tod poteka meja severno po občinski meji proti Zakrajšku in Skoku, mimo cerkve Sv. Katarine, imenovane tudi male cerkve, velike cerkve Sv. Marije (944 m), okrog 400 m v južno smer preko Zahojnikovega vrha (990 m), vključujoč Podpečanovo in Zahojnikovo kmetijo ter se zaključuje v izhodišču.

Ta krajinski park obsega območje, kjer je bila prva frontalna bitka štajerskih partizanov. Na to spominja tonalnitni spomenik pri mali cerkvi. Prvotna oznaka te bitke je bila spominska plošča na Zakrajškovi domačiji. Ime tega junaškega bataljona nosi tudi planinska kočja vranskih planincev. V tem pre-

Izložba posvečena jamarjem

Velika izložba Mladinske knjige v Žalcu je tokrat posvečena prebolskim jamarjem, ki so se z izdajo brošure o I. jugoslovanski jamarji odpravi zapisali med založnike in ponudnike knjižne kulture. V izložbi so poleg knjig še nekatera njihova priznanja in pokali iz njihovega desetletnega delovanja. Med pomembnejša priznanja sodi Zlata plaketa SO Žalec, zlato odličje Jamarske zveze Slovenije in odličje sovjetskih jamarjev, med pokali pa: prvaki občinske lige v orientaciji, prvaki občinske lige za mali nogomet in prvaki v republiški jamarji orientaciji.

Izložba je zanimiva, saj izraža posebno obliko reklamiranja in predstavljajo hkrati, Pray gotovo so pri Mladinski knjigi ubrali pravo pot s takšno izložbo, saj so jo občani z zanimanjem in veseljem sprejeli, kar je tudi spodbuda za naprej.

delu so še trije spomeniki, v Tihi dolini, med obema cerkvama na višini in na robu gozda spomenik kurirjem.

Spomenika premalo poznamo, vendar mimo njih vodi SAVINJSKA PLANINSKA POT. Kdor jo prehodi, mora mimo njih. Morda se bo uresničila zamisel planincev, da bi vse spomenike v občini obiskali s časovno razporejenimi planinskimi pohodi. Poskus v tej smeri je že napravilo Planinsko društvo Polzela z obiskom pri sv. Urabno in partizanskega doma na Dobrovljah.

B. JORDAN

Premalo denarja za vse želje in potrebe

Že v zadnji številki Savinjskega občana smo objavili potrebe in želje krajanov Gotovelj ob praznovanju letošnjega občinskega praznika žalske občine. Prebrali smo, da so se v Gotovljah že pripravili za pričetek izgradnje objektov, le da sredstva še niso bila v celoti zagotovljena. O tem so se pogovarjali na sestankih pripravljalega odbora ob sodelovanju predstavnikov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, ki naj bi nosile pretežni del finančnih obveznosti za izvedbo investicije.

Ob tem pa se je razgrnila nič ka spodbudna slika. Samoupravne interesne skupnosti imajo letos ob stabilizacijskih ukrepih zelo ožirne programe oziroma možnosti.

Tako izobraževalna skupnost in skupnost otroškega varstva predlagata, da bi v Gotovljah odložili pričetek gradnje osnovne šole, vrtca in telovadnice. Ta naložba naj bi ostala v srednjeročnem programu do leta 1985. Le kulturna skupnost bi v sodelovanju s Hmežadom zagotovila denar za adaptacijo in dograditev Zadrškega doma. Z deli bo možno pričeti takoj.

Od predvidenih 15 milijonov dinarjev, ki so jih načrtovali za komunalna dela, bo Samoupravna komunalna interesna skupnost lahko zagotovila le dobre tri milijone dinarjev, torej slabo četrtino. Izgradnji mliške veže bo morala prevzeti krajevna skupnost sama. Najbolj nedorečeno je še financi-

Kuharjevih 70 let

Kdo bi pomislil, da je Ivo Kuhar, ta naš neumorni turistični delavec v Šempetru, dopolnil 70 let. Čil je še in ves zagnan za delo, skratka v sebi je ohranil tisto življenjsko moč, s katero se je dolga desetletja spoprijemal in še se spoprijema z nelahkimi nalogami na področju turizma.

Ivo je prejel za svoje delo številna odličja in priznanja, na katere je lahko upravičeno ponosen, vendar je najbolj vesel spoznanja, da so njegova snovanja in akcije padle na plodna tla.

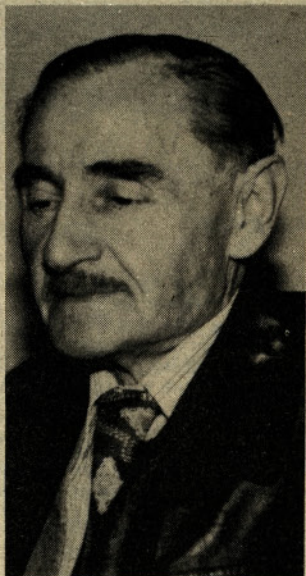
Med številnimi odličji, ki jih je prejel, bi omenili le Red dela s srebrnim vencem in Red zasluge za narod s srebrnim vencem, odličje Svobode s srebrnim listom, srebrni in zlati turistični znak Tu ristične zveze Slovenije itd.

V mladosti je Ivo Kuhar deloval v različnih krajih, leta 1937 pa je prišel in se ustalil v Šempetru. Tu je s svojim neumornim delom pognal globoke korenine. Kar 27 let je bil predsednik šahovskega društva Savinjsčan, bil je večletni predsednik TVD Partizan, ustanovni član Turističnega društva Šempeter in vse od leta 1963 društveni predsednik, štiri leta je bil predsednik Krajevne skupnosti Šempeter in še kaj.

Za Iva je značilno, da se je vsake naloge, ki mu je bila zaupana, lotil temeljito in jo tudi izpeljal. Treba je reči, da je imel ves čas v članih Turističnega društva in v krajih, pridne sodelavce. Bilo je nič koliko zahtevnih akcij, pri katerih je bilo tre-

ba krepko zavhati rokave in premagovati razne težave, vendar so ljudje bili enotni, in ker so znali vrednotiti nove pridobitve, ki so nastajale, so tudi zmagovali. Nesporo je, da je v vseh teh novih pridobitvah vtkan velik delež Iva Kuharja.

Zavzelo bi preveč prostora, če bi hoteli ovrednotiti vse pridobitve v teh letih.

Omenil bi le ureditev jame Pekel pa vzhodnega dela Antičnega parka. V smeri Podloga in Kal je bila speljana asfaltirana cesta, jama Pekel je postala dostopna številnim obiskovalcem, prav tako pa tudi Antični park. Naj pcvemo, da je samo v minuli sezoni obiskalo jama Pekel 25.337 turistov, Antični park pa 14.807 gostov.

Ivo Kuhar kljub sedemdeset letom ne rasi na počitek. Prepeln je še načrtov in mi mu hkrati z iskrenimi čestitkami želimo, da bi ostal še dolgo tak — poln optimizma in življenjske sile.

LOJZE TRSTENJAK

ranje adaptacije doma krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, saj za to naložbo trenutno ni financiranja.

Iz navedenega je razvidno, da se bo zaradi stabilizacijskih uk-

repov treba zadovoljiti s tem, kar bo na voljo, in da pri tem ne bo šlo brez prostovoljnega dela in izdatnega samopriskvka krajanov.

Š. SIMONČIČ

Kaj pa pešci?

Največ udeležencev v prometu ne sede v avto, na motor ali kolo, temveč se po kratkih opravkih po mestu napotijo peš. To velja predvsem za starejše ljudi in otroke. Največ jih je, najbolj šibki so in najbolj ogroženi. Motoriziranci so jih kar nekam izpodrinili s cest, sami pa so kar preveč brezbržni za lastno varnost.

Če se vprašamo, kdo je pešec, dobimo kaj kmalu odgovor z lastno presojo. Pešec je torej oseba, ki je udeležena v cestnem prometu in je dolžna ravnati v skladu s cestnimi predpisi. To se pravi v skladu s prometnimi znaki in z odredbami pooblaščenih oseb.

Pešec je torej najbolj ogrožen, in če ne bo najprej pazil sam nase, potem tega ne more zahtevati ali celo pričakovati od drugih. Mnogi pravijo, da je pešec postal preganjano bitje, zavedamo pa se, da izmed vseh udeležencev v prometu, umre največ pešcev. V Sloveniji je umrlo v vsakem letu okoli 250 pešcev. Ali bo ta številka porasla? Ne bo odveč, če še enkrat ponovimo:

Pešec, najprej pazi na lastno varnost, potem na druge. Le na

ta način se nam ne bo treba z grozo spraševati o visokih številkah ponesrečenih pešcev. SREČNO!

JOLANDA UŠEN

Vransko

Združena sredstva ter udarniško delo krajanov v Čepcljah je omogočilo asfaltiranje ceste skozi vas. Krajani si želijo še javno razsvetljavo. Ker so prizadevni, verjamemo, da jim bo tudi to uspelo.

Zahvala po uspešni operaciji

Po uspešni operaciji se iskreno zahvaljujem osebjem ortopedskega oddelka splošne bolnišnice v Celju za vso pomoč in pozornost, ki so mi jo nudili v času mojega bivanja. Posebno zahvalo dolgujem dr. Demšarju, ki je uspešno opravil težko operacijo na hrbtenici.

FRANC GROBELNIK, pacient

Edvard Salezin

Omahnili je Edvard Salezin iz Žalca, profesor likovne vzgoje v pokoju in akademski kipar. Na njegovi zadnji poti ga je pospremila veliko število občanov, sodelavcev in znancev iz umetniških vrst ter njegovi bivši učenci in prosvetni delavci.

Izšel je iz rudarskih vrst. V Savinjsko dolino je prišel iz središča zasavskih revirjev – Trbovelj. Često je pripovedoval o knapovščini, težkem in revolucionarnem življenju očeta in drugih rudarjev pred vojno.

Ker je že v kiparsko rezbarski šoli v Ljubljani pokazal smisel in talent za tvorstvo umetniško upodabljanje, je dobil vrsto pobud in priporočil za nadaljnji študij. Zaradi sodelovanja v naprednem mladinskem gibanju so ga kot politično nezanesljivega leta 1930 zaprli v Ljubljani. Študij kiparstva je nadaljeval na Umetniški akademiji v Zagrebu, eno leto se je strokovno izpopolnjeval v Rimu in po drugih umetniških središčih Italije.

V ožji domovini službe v prosvetni stroki ni uspel dobiti, zato je odšel v hercegovo mesto Trebinje, kjer je poučeval kot učitelj risanja. Tudi tam je bil osumljen, kot nezanesljiv Slovenec in dvakrat odpuščen iz službe.

V Žalcu je deloval kot profesor risanja oziroma likovne vzgoje od decembra 1947 na nižji gimnaziji in nato na osnovni šoli vse do upokojitve, torej polnih 25 let. Z močno voljo in vztrajnostjo je nadaljeval delo likovnega pedagoga še na raznih šolah (Grize, Semper, Petrovče, Vransko). Kot vzgojitelj in umetnik je Edvard Salezin vcepljal smisel in ljubezen do umetnosti, do kulture na sploh, skratka vzgajal je cele generacije v ocenjevanju lepega, vrednega za človeško življenje. Pod njegovim mentorstvom so se razvili mnogi, danes priznani ustvarjalci in poudarjalci raznih smeri kulturnoumetniškega delovanja.

Tovariš Salezin je bil priznan restavrador različnih znamenitih fresk – kot eno od davnih izraznih oblik prednacev (Ptujka gora, Statemberg). Na mnogih pročeljih gospodarskih, kulturnih, športnih in šolskih zgradb najdemo njegove upodobitve, ki nakazujejo bistvo dejavnosti, predvsem hmeljarstvo in šport v Savinjski dolini.

Kot akademski kipar je bil plodovitejši zlasti v zadnjih letih. Tako je oblikoval skulpture osebnosti, po katerih so poimenovane šole Vransko, Braslovče, Grize, v Žalcu obe šoli in Petrovče. Ob 100-letnici slovenskega tabora v Žalcu je izdelal kip Frana Levstika, ki danes stoji pred novim kulturnim domom na Vranskem. Salezin pa je prispeval svoj delež tudi pri urejanju in olepševanju naših mest in vasi. Bil je med ustanovitelji Savinovega razstavnega salona, skratka živel je z nami, s svojim krajem, zato je ostala za njim vrzel, ki jo vsi občutimo.

Edija ni več, ostalo pa je njegovo delo in lep spomin na dobrega tovariša.

J. MEGLIČ

udeleženci Študentskega večera

Naši študentje se oglašajo

Klub študentov občine Žalec nam je poslal pismo o svojem delu, ki ga z veseljem objavljamo:

Uvodoma nam pišejo, da njihov klub deluje v okviru Občinske konference ZSMS Žalec. V klubu delujeta dve sekciji: ljubljanska in mariborska ter aktiv celjskih študentov v okviru mariborske sekcije. V občini je več kot 300 študentov, ki imajo vse možnosti, da se vključijo v klub. Delo v klubu se odvija po komisijah. Tako imajo komisije za šport, kulturo, socialnoekonomsko, idejnopolično, informativno in komisijo za splošni ljudsko odpor.

Nekoč je bil glavni namen kluba povezovanje študentov, ki so študirali v krajih izven matične občine, kar je v veliki meri pomembno tudi danes, vendar so večino aktivnosti sedaj usmerili v matično občino. Zelo aktivni so na kulturnem in športnem področju, še vedno pa je premalo sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami in gospodarskimi organizacijami v občini.

Ustanovili so pevski zbor, ki je že pričel z vajami, v programu pa imajo tudi študentski večer, smučarski tečaj na Voglu, skupaj z Občinsko konferenco SZDL bodo organizirali srečanje s koroškimi Slovenci, pripravili bodo dva literarna večera, navezati pa želijo tudi stike z nekaterimi delovnimi organizacijami v naši občini. Kot doslej pa se

bodo redno udeleževali akcij Občinske konference ZSMS.

Kot najpomembnejšo in največjo akcijo so tudi letos uvrstili študentski večer, ki ga pripravljajo 22. marca letos v dvorani kombinata Hmezad. Ta akcija je poleg dotacije pri Občinski konferenci ZSMS Žalec edini vir dohodka. Pokrovitelj letošnjega XIX. študentskega večera je Izvršni svet SO Žalec, svojo pomoč pa bodo ponudile mnoge delovne organizacije in zasebni obrtniki. Študentje bodo pripravili kulturni program, po katerem bo za zabavo in ples igral ansambel Vokali.

U. L.

Umrl najstarejši Žalcian

V Žalcu smo pospremili k zadnjem počitku najstarejšega občana 98-letnega Ivana Marovta. Izhajal je iz skromne delavske družine iz Vrbja. Ivan Marovt se je izučil brivsko frizerskega poklica v Celju ter leta 1906 v Žalcu odprl brivsko frizersko in lasničarsko obrt. Bil je dober obrtnik, ne le kot moški in ženski frizer, ampak tudi kot lasničar. Mojster je izučil veliko mladih ter jih ogledal za ta poklic. Lahko bi rekli, da je bil pionir svoje stroke. Kot zavedenega Slovenca so ga že na začetku minule vojne izgnali v Srbijo. Po osvoboditvi se je vrnil v Žalec in obnovil svojo obrt, delal pa je tudi na drugih področjih in tako prispeval pri obnovi porušene domovine. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

D. BRIŠNIK

Vodovodna inštalacija in napeljava centralne kurjave

ŠARLAH FRANC
Aškerčeva 8
Žalec

S ciljem zagotoviti in uskladiti interese koristnikov gostinskih storitev in pravic iz delovnega razmerja delavcev in združenega dela s sredstvi v lasti občanov, s področja gostinstva in turizma, na podlagi 185. člena Zakona o združenem delu (Ur. list SFRJ, št. 53/76) in 6. člena odredbe o minimalnem poslovnem času gostinskih obratov in gostišč v občini Žalec (Ur. list SRS št. 20/75, 14/76 in 25/79) sklenejo: Krajevna skupnost – Svet potrošnikov, Turistično društvo v krajevni skupnosti Žalec, Krajevna konferenca SZDL Žalec, Osnovna organizacija sindikata delavcev zaposlenih v združenem delu s sredstvi, ki so last občanov, Žalec in Obrtno združenje občine Žalec, strokovna sekcija za gostinstvo, Žalec

Samoupravni sporazum

o poslovnem času v gostinstvu na območju Krajevne skupnosti Žalec

1. člen

S tem sporazumom se določa razporeditev, začetek in konec delovnega časa za dneve, ko morajo biti gostinski obrati, ki opravljajo gostinsko dejavnost, odprti.

Letni obratovalni čas traja od 1. maja do 30. septembra, zimski obratovalni čas pa od 1. oktobra do 30. aprila letno. Obratovalni čas traja praviloma med 6.00 in 22.00 uro v poletnem času in med 7.00 in 21.00 v zimskem času.

2. člen

Gostinski lokali bodo nudili gostinske storitve z enim prostim dnevom po sledečem razporedu:

NAMA ŽALEC: odprto dnevno od 7.00 do 21.00, ob sobotah od 7.00 do 16.00, zaprto bo ob praznikih in nedeljah.

IZLETNIK CELJE: odprto vsak dan od 6.00 do 21.00
HMEZAD KEGLJIŠČE: odprto vsak dan od 10.00 do 22.00, zaprto ob praznikih in nedeljah.

HMEZAD – BIFE TRŽNICA: odprto dnevno od 7.00 do 15.00, ob sobotah od 7.00 do 12.00, zaprto ob praznikih in nedeljah.

HMEZAD – BLAGOVNICA: odprto dnevno od 6.30 do 19.00, ob sobotah od 7.00 do 13.00, zaprto ob praznikih in nedeljah.

HMEZAD TOZD – HMEJAR: odprto dnevno od 7.00 do 21.00 in prvi dan praznika, drugi dan praznika in nedeljo – zaprto.

HMEZAD TOZD – RESTAVRACIJA: odprto dnevno od 7.00 do 21.00, ob nedeljah od 7.00 do 21.00, prav tako drugi dan praznika, zaprto pa je prvi dan praznika.

BIFE UPOKOJENCI: odprto dnevno od 8.00 do 21.00, ob sobotah od 14.00 do 21.00, zaprto je prvi dan praznika.

CAS IVANKA: odprto vsak dan od 9.00 do 23.00, tudi ob praznikih in nedeljah, zaprto pa je ob torkih.

GOBEC VIDA: odprto vsak dan od 7.00 do 22.00.

PREMIK NADA: odprto dnevno od 8.00 do 22.00 ure, ob sobotah od 8.00 do 13.00, zaprto ob nedeljah in praznikih.

SENICA RUDI: Odprto od 8.00 do 22.00 ob nedeljah od 7.00 do 14.00, zaprto pa je ob ponedeljkih in prvi dan praznika.

3. člen

Za morebitno koriščenje letnega dopusta, ki lahko traja največ 15 dni, mora gostinska organizacija predhodno vsaj 8 dni pred koriščenjem dopusta dobiti soglasje krajevne skupnosti in ga predložiti upravnemu organu, pristojnemu za gostinstvo pri SO Žalec.

4. člen

V primerih, ko prosti dnevi soupadajo z dnevi državnih praznikov, so lahko gostinski obrati odprti.

Na dneve državnih praznikov, ko so gostinski obrati odprti, se lahko poslovni čas podaljša do 5.00 ure naslednjega dne.

V dneh pred prazniki, ob praznikih in na pustno soboto, nedeljo in torek, so lahko gostinski lokali odprti vso noč.

5. člen

Ko želi gostinska organizacija poslovni čas, oziroma prosti dan gostilne spremeniti, mora o spremembi obvestiti podpisnice samoupravnega sporazuma najmanj 15 dni pred začetkom spremembe, od pristojne krajevne skupnosti pa mora dobiti ustrezno soglasje.

Za posebne aranžmaje – naročila, ko želi podpisnica sporazuma imeti na dan počitka odprto, mora v roku 7 dni prej obvestiti upravni organ, pristojen za gostinstvo SO Žalec.

6. člen

Podpisnice sporazuma se zavežejo, da ne bodo točile alkoholnih pijač pred 7.00 uro.

7. člen

Podpisnice tega samoupravnega sporazuma so dolžne, da najmanj dvakrat letno in sicer pred začetkom sezone, obravnavajo izvajanje določb tega samoupravnega sporazuma.

8. člen

Pojasnilo tega dogovora daje Obrtno združenje Žalec, po predhodni konsultaciji s podpisniki.

9. člen

Ta sporazum stopi v veljavo, ko ga podpišejo predstavniki podpisnic. Organizacije združenega dela in samostojni gostilničarji prilagodijo poslovni čas določilom tega samoupravnega sporazuma v roku enega meseca po podpisu.

10. člen

Samoupravni sporazum se objavi v javnem občilu Savinjskem občanu.

Podpis in pečat podpisnic: Datum podpisa sporazuma

Gomilsko: občni zbori društev

V krajevni skupnosti Gomilsko so društva na občnih zbora predložila obračun svojega dela za preteklo obdobje. Tako je Društvo prijateljev mladine uspešno delovalo. Sedaj ima večletnih že 355 krajanov. Izvolili so nov upravni in nadzorni odbor, za predsednico je bila ponovno izvoljena Tončka Hazler. Za dolgoletno in požrtvovalno delo so podelili priznanja, ki so jih prejeli: Anica Košenina, Vinko Topovšek in Igo Cizej. Posebno priznanje občinske zveze društev prijateljev mladine pa sta prejela Tončka Hazler in Vinko Topovšek.

Kot zelo delovno se je izkazalo tudi Kulturno društvo, ki deluje šele peto leto in je kljub slabim materialnim in prostorskim pogojem doseglo lepe uspehe. Z dograditvijo večnamenskega doma na Gomilskem bo društvo dobilo boljše pogoje za delo. Želja vseh je, da bi se okrepila gledališka dejavnost, ki ima na Gomilskem bogato tradicijo in priznane uspehe.

Obračun dela sta podala tudi gasilski društvi Gomilsko in Grajska vas. Prvo je v minulem obdobju naredilo velik korak v usposabljanju preprečevanja in gašenja požarov. Nabavili so nov kombi, nekaj opreme in UKW sprejemnik. V gasilskem domu so uredili sejno sobo, ob priliki praznovanja občinskega

praznika na Gomilskem pa je bil temeljito obnovljen gasilski dom. Lani so gasilci na Gomilskem pripravili praznovanje Dneva gasilcev, sami pa so se udeležili tudi raznih tekmovanj.

Podelili so tudi priznanja posameznikom in ostalim dejavnostim za sodelovanje in pomoč pri obnovi gasilskega doma ter za dolgoletno delo v društvu.

Pohvalno bi lahko ocenili tudi delo gasilskega društva Grajska vas, ki se je ravno tako vključevalo v razne akcije in tekmovanja. Nabavili so nov gasilski avto, pred zaključkom pa so obnovitvena dela gasilskega doma.

Na koncu naj povemo, da so vsa društva sodelovala na raznih manifestacijah in proslavah v krajevni skupnosti. Veliko dela so vložili v priprave in izvedbo proslave 40. letnice KPS na

Številka Občanskega teletifona 710-671

Zelena luč za konjerejo ...

Dvajset let nazaj bi si ne mogli zamisliti trdne slovenske kmetije brez para močnih delovnih konj. Tudi kmetje v Savinjski dolini so veljali za dobre konjerejce. Konji so služili kmetu za obdelovanje zemlje, pa tudi za druge prevoze.

Konj je lastnika spremljal od rojstva do smrti, bil je njegov prijatelj. Ob nedeljah in praznikih se je kmet zapeljal na zapravljenju v mesto. Zanimiv je bil pogled na s pisanimi trakovi in banderci okrašene konje na porokah.

Danes vsega tega ni več. Kmetje so konjske hleve preuredili v remize, v katerih imajo traktorje in drugo mehanizacijo. Čas je zahteval svoje in kmet je na račun traktorja žrtvoval konja ter tako prekinil tradicijo konjereja.

Se ob zadnjem popisu živine, dve leti nazaj, smo v Sloveniji našli nekaj nad 21 tisoč konj, danes jih je precej manj. Bili so časi, ko je imela konje vsaka kmečka domačija v naši občini.

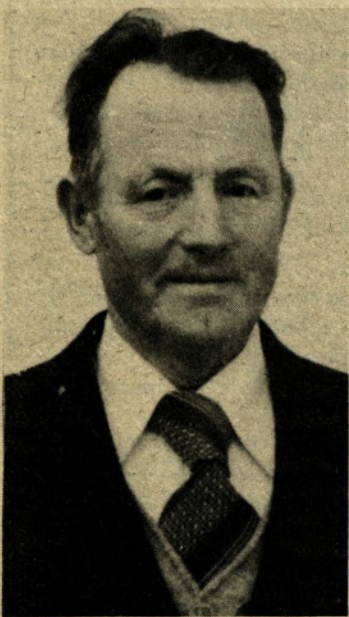
Franc Ortl — sedemdesetletnik

Kmet Franc Ortl iz Topovelj te dni praznuje 70-letnico življenja. Za svoja leta je še čil in poln življenjske sile. Rojen je bil v številni kmečki družini v Topovljah pri Braslovčah. Že kot mladenič se je spoprijel s takrat trdim življenjem na vasi.

Mlad se je vključil v gasilsko društvo Parizlje — Topovlje ter z vsem srcem pomagal v takratnih razmerah pri društvenem delu. Med minulo vojno je sodeloval v NOB, brat Zdravko pa je celo dal življenje za domovino.

Po vojni se je takoj vključil v društvo in sodeloval pri vseh akcijah; od nabave gasilskega orodja in avtomobila, da adaptacije gasilskega doma. Bil je večkratni predsednik, tajnik in član nadzornega odbora v društvu. Tu di danes je še vedno aktiven član in z veseljem obleče gasilsko uniformo.

Društvo ga je za njegove zasluge ob 50-letnici svojega obstoja, imenovalo za častnega društvenega predsednika, prejel

pa je tudi najvišja gasilska in društvena priznanja. Člani društva mu iz srca čestitamo ob njegovem jubileju ter želimo, da bi še dolgo deloval med nami. I. F.

Pomoč ni izostala

Preboldski vrtec, ki je končno dočkal slavnostno otvoritev ob slovenskem kulturnem prazniku, je že poln radosti in veselja najmlajših. Vsekakor gre zahvala za to prizadevanje vzgojiteljicam in staršem, ki so v zaključnih delih priskočili na pomoč s prostovoljnimi delom. Tako so raztovarjali dostavljeno opremo, jo razmeščali, mamice pa so izkazale pri čiščenju prostora. To je čokaz več, da so v Preboldu resnično potrebovali vrtec in ga jim zarj ni bilo pretežno žrtvovati tudi kakšne prostre ure.

—dar—

sedaj imamo vsega le še 315 konjev, kar je komaj omembe vredno. Nekaj konj se je ohranilo v obrobni hribovskih zaselkih, kjer si kmetje na strminah ne morejo pomagati s traktorji. Tu je konj še vedno nenadomestljiv kot delovna sila.

Čeprav ne gre zanikati velike pridobitve mehanizacije, konjereje ne kaže odpisati. Pri tem ne gre zgolj za potrebe naše ljudske obrambne sposobnosti, marveč tudi za športne koristi. Konj je lepa in koristna žival. Na kmetiji, kjer stoji v hlevu 20 goved, se bo konj zlahka prehranil, poleti pa se bo tudi pasel.

Zanimivo je, da v industrijsko in kmetijsko razvitih državah (Nizozemska, Nemčija itd.) zadnji čas posvečajo veliko skrb

oživljanju konjereje. Konje uporabljajo predvsem v športne namene, to je za ježo, dirke in podobno.

V Sloveniji imajo najbolj razvit kasaški šport na Murskem polju, v manjšem obsegu pa tudi v drugih krajih. Vse kaže, da so se za rejo kasaških konj ogreli tudi posamezni Savinjski. Vse pa tudi kaže, da bomo v žalski občini žez čas pridobili hipodrom in sicer naj bi ga zgradili ob Savinji v Šempetru. V tej smeri so stekli pogovori s Hmežadom, ki bo odstopil zemljišč e.

Za začetek je to že nekaj. Posnetki: lep par lipincev. 2. Kmet Ivan Lukman je poleg traktorja obdržal v hlevu konja, ki mu zvesto služi.

L. T.

Družina lipincev

Kakšen 8. marec letos?

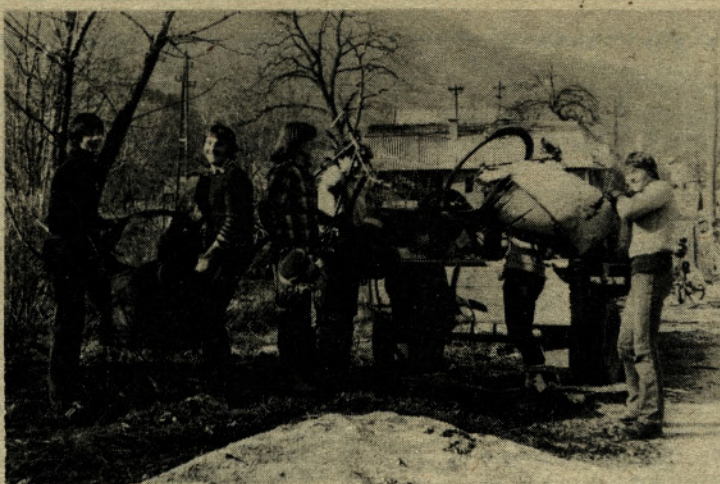
Vsako leto se po krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah prireajo praznovanja 8. marca — mednarodnega dneva žena. Praznovanje se po navadi konča s kulturnim programom in zakusko, pa tudi s kakšnim obdarovanjem.

Šibka točka takšnih praznovanj je v teni, da se nemalokrat izrodijo v slavo, kakršna ne moramo šteti v čast tako pomembnega dneva. Zato se je Svet za družbeno ekonomski in politični položaj žena pri Občinski konferenci SZDL Žalec, na nedavni seji, dogovoril za stališča, kako počastiti 8. marec.

Krajevnim skupnostim in delovnim organizacijam priporočamo, da posebno letos, ko istočasno podvzamemo stabilizacijske ukrepe na vseh področjih, spremenimo okvir praznovanja tega dneva. Praznovanje bi bilo še najbolj primerno v povezavi s krajevnimi in šolskimi kulturnimi društvi, ki so najbolj zavzeta za pripravo in izvedbo takšnih programov. To je hkrati priložnost, da ovrednotimo dejanski položaj žene v naši družbi, ocenimo probleme, ki so prisotni ter se dogovorimo, kako bi jih najbolje rešili. Na dlani je, da teh problemov ne bomo rešili z enkratnim obdarovanjem in slavljenjem, ki se nemalokrat izrodijo v veselice.

Stališča Sveta za družbeno ekonomski položaj žena v zvezi z počastitvijo 8. marca, hkrati s priporočilom Občinskega sindikalnega sveta, bodo delovne organizacije in krajevne skupnosti pravočasno prejele, da bodo lahko ustrezno ukrepale.

Hkrati Svet priporoča, da sredstva namenjena za praznovanje in obdaritve nakažemo v humanitarne namene, na primer za izgradnjo pionirskega letovišča v Izoli, kjer bodo letovali socialno in zdravstveno ogroženi otroci. Sredstva nakažite na žiro račun: Medobčinsko pionirsko letovišče Žalec v Izoli štev. 50750-678-52513 pri SDK Žalec.

Očiščevalna akcija

Mladina Letuša se je lotila očiščevalne akcije kraja. Pod voastvom komisije za varstvo okolja pri krajevni skupnosti so mladi v soboto, 9. februarja, začeli očiščevati breg Savinje raznih odpadkov, ki so jih vozili na določeno smetišče. Kultura kraja se prav gotovo kaže tuči v čistem okolju, zato je akcija mladih Letušanov vredna pohvale.

F. D.

Uspešno opravljene naloge

Tako, kot že vsa leta nazaj, je Turistično društvo Šempeter tudi v preteklem letu bilo uspešno. Društvo šteje nad 300 članov in večina je aktivna pri vseh zastavljenih in izpeljanih akcijah.

Delovanje društva je bilo v minulem letu v glavnem usmerjeno na zaključna dela in otvorenje vzhodnega dela Antičnega parka in na vzdrževanje jame ter urejanju turističnega centra Pekel. Lahko bi rekli, da ta, vse bolj obiskana turistična točka dobiva svojo dokončno podobo, razen načrtovane razširitve jame, ki so jo začrtali v naslednjih letih.

Ob dobro zastavljenem delu društva in učinkoviti propagandi prihaja v Šempeter vse več domačih in inozemskih turistov. Tako si je v lanskem letu ogledalo Antični park v Šempetru 14.807 gostov, od tega 929 tujcev, jama Pekel pa 25.337 gostov, od tega 856 tujcev. Obisk je bil za šest odstotkov manjši kot prejšnjo sezono, to pa zaradi zapore prometa osebnih vozil dve soboti in nedelji v mesecu (v teh dneh je obisk jame največji!), pogostega deževja, pa tudi občasnega pomankanja avtobusov in večkratnega izpada električnega toka v jami zaradi popravil na daljnovodu.

Letos poteka 10 let načrtnega dela na kompleksu Antičnega parka, hkrati pa je tudi 10 let usposabljanja jame Pekel. Jamo so namreč prvič temeljito raziskali leta 1969 in se takrat tudi odločili, da jo bodo uredili in usposobili za turistične ogled.

V teh letih so opravili veliko dela in na dlani je, da ima TD izjemno velik delež pri tem. V tem obdobju so dali tudi dokončno obliko in vsebino zapadnemu delu Antičnega parka. Dodali so nov vzhodni del s površino 1,5 ha. Tu so restavri-

rali nad 90 rimskih grobov in temeljev nagrobnih spomenikov, kakor tudi del rimske ceste Celje — Emona v dolžini 300 metrov. S tem so ohranili poznejšim rodovom del rimske zgodovine, ki je bila v I., II., in III. stoletju našega štetja značilna za naše kraje.

Jama Pekel se je v teh letih razvila iz skromnih začetkov v pomembno naravno znamenitost, saj je jama po obisku jam na tretjem mestu v Sloveniji.

S postavitvijo koč za prodajo spominkov in izgradnjo turističnega doma pri jami Pekel, pa tudi nudenju gostinskih storitev, so izpopolnili pos-

nudbo jame Pekel, ki sedaj velja za vse bolj priljubljeno in množično obiskano izletniško točko.

Na rob naj zapišemo še to, da društvo za svoje, sicer razvejano delo, ni prejelo nobenih dotacij. Med letom so organizirali zabavno prireditev pri jami ter društveni izlet na Štajersko.

Društvo si je ob takšni ugodni oceni dela tudi v tekočem letu zastavilo splet nalog. Želijo si, da bi zabeležili letos še večji obisk svojih turističnih zanimivosti. Čakajo pa jih tudi številne naloge.

L. Tk.

V zdravem telesu zdrav duh

Kdo je predsednik skupščine KS Gotovlje?

VASLE STANE.

Pojdimo k njemu na dom.

Topla, prijazna domačnost. Mirno zapišemo: srečna družina. Vsi člani družinske skupnosti so športniki z dušo in telesom. Stane, poglavar družine, je namestnik direktorja TOZD POHIŠTVO ŠEMPETER, žena Ida profesorica na ekonomski v Celju, sin Bojan dijak srednje in hčerka Damjana končuje osnovno šolo v Žalcu.

— Kje ste bili, ko ste vsi tako zagoreli?

— V planinah, smučali smo se. Smo pač taka družina: poleti na morje, pozimi v hribe.

— Kateri športni panogi daje te prednost?

Kratek pomislek.

— Trenutno je na vrsti smučanje, vse do konca marca. Potem bo pred hišo namizni tenis, vmes nekaj deset partij šaha, imamo avto, toda na kolo prav radi sedemo, včasih jo mahne-mo peš na bližnji hribček, kjer imamo počitniško hišico. Dela v hiši in okrog nje nikoli ne zmanjka. Čez leto bo Bojan na nogometnem igrišču, Damjana pa se bolj ogreva za rokomet in šah; na medobčinskem tekmovanju je bila kot starejša pionirka med najboljšimi.

Tako teče pogovor, spočetka o športu, potem o igranju ljudskih iger, slednjič se ustavimo pri družbenem delu. Kar vsi so zadržani z raznimi funkcijami,

seveda, največ zadolžitev ima oče Stane.

— Stane, koliko časa si predsednik skupščine KS Gotovlje?

— Poldrugo mandatno dobo. Sicer pa doba ni pomembna, pomembnejše je delo, ki se je tačas v KS postorilo. Kar precej je narejenega, vendar še premalo. Še bolj bi morali biti složni, delo delegatov ni v polni meri zazivilo, več bi postorili, če ne bi slonela premnoga dela na ramenih vedno istih ljudi, ki so tako rekoč preutrujeni. Imamo pa ljudi, zelo sposobne, ki se odrekajo slehernemu odgovornemu delu, funkcij enostavno ne prevzamejo.

— Kako pa mladina, mlajši krajanji?

— Trenutno imajo mladi dobro vodstvo, delajo. Da ne bo kdo napak razumel: v Gotovljah se je kar precej delalo, tudi udarniško. In koliko je bilo raznih prireditev, kulturnih in športnih. Tudi na starejše krajanje nismo pozabljali. Šolska mladina je zelo aktivna, saj brez pionirjev skoraj ni proslave.

Kako s pripravi na občinski praznik?

— Načrti so čisto zastavljene. Smo pač padli v to stabilizacijsko dobo in se bomo morali marsičemu odreči. Vztrajamo pa na tem, da naredimo čim več. Upam, prepričan sem, da bo od načrtovanega vsaj 70 % uresničenega. Mora biti.

VASLE STANE je živahen sogovornik, prav tako so živahne seje, ki jih vodi: kratke, jedrate.

— Saj sem prejel razna odklapanja, priznanja iz več področij. Toda tudi jaz sem že naredil nekaj korakov v peto desetletje, čutim, da me prešteviline zadolžitve utrujajo. Pa tudi žalostne resnice se zavedam: Ko ti preutrujenost prikljuje bolezen, ko odpoveš, je tvoje delo enostavno pozabljeno. Minulo delo še vedno nima prave veljave.

— Pa izgledate vsi zdravi, dasiravno ste tako rekoč vsi štirje tako preobremenjeni z delom.

Stane se razvnae. — Ne posedamo po oštarijah, ne pijemo, ne kadimo, pri tem pa se veselo družimo prav veselimo. Zares, radi bi ohranili zdravje, ker se vsi zapovrstjo zavedamo prastarega pregovora V ZDRAVEM TELESU — ZDRAV DUH!, je sproščeno in vedno končal Stane Vasle, predsednik skupščine KS Gotovlje.

Enako želimo vsem krajanom. In če bo temu tako, bo občinski praznik zares uspel.

DRAGO KUMER

Urjenje enot TO v zimskih pogojih

V zapletenih mednarodnih odnosih se je pokazala potreba, da tudi naše enote teritorialne obrambe urimo v nekoliko težjih pogojih. Tako smo sredi januarja izvedli mobilizacijo in urjenje enot protizračne obrambe v pravih partizanskih pogojih.

Bili smo presenečeni, kako hitro se je zbrala enota, in da je v rekordnem času bila sposobna za borbena delovanja. Ugotovili smo, da so enote TO tiste, ki se lahko v rekordno kratkem času zberejo in pričnejo z akcijo.

Organizirali smo tudi nastanitev in prehrano vojaških obveznikov. V Gotovljah smo bili povsod deležni izrednega razumevanja in pomoči s strani delovnih organizacij, krajevne skupnosti, pa tudi posameznikov. Krajevna skupnost nam je takoj zagotovila potrebno orodje in druga sredstva za nemoteno delo in bivanje obveznikov. Dobili smo tudi potrebne prostore za vzgojno delo.

Občni zbor gasilcev

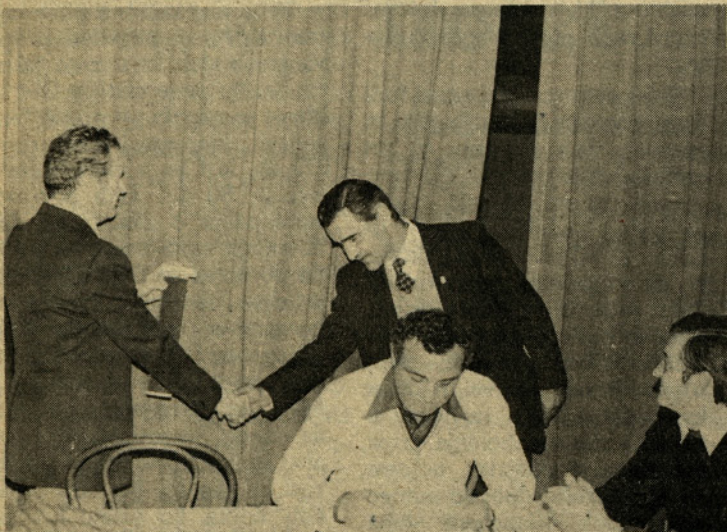
Pred kratkim je imelo prostovoljno gasilsko društvo Vrbje pri Žalcu redni letni občni zbor, na katerem so ocenili minulo delo in izvolili novo vodstvo.

Pretekla sezona je bila za gasilce Vrbja izredno uspešna, saj si je njihova ekipa pridobila pravico nastopa na republiškem prvenstvu, kjer je ekipa mladincev zasedla drugo mesto, vrsta veteranov pa četrto.

S tem, da je krajevna skupnost Vrbje postala samostojna, imajo tudi gasilci tega kraja več upanja na uspešno reševanje svojih problemov. V programu so si zadali obnovo gasilskega doma, nabavo nove motorne brizgalne in razne opreme.

Živahno so razpravljali tudi o drugih problemih na vasi.

JOŽE GROBELNIK

Zlato Bloudkovo značko in priznanje je sprejel tudi Drago Markovič.

Publicistična dejavnost v Preboldu

Ob letošnjem praznovanju dneva republike in ob 60-letnici KPJ in SKOJ smo v Preboldu izdali dve publikaciji: brošuro 60 let SKOJ in KPJ ter posebno številko šolskega glasila Veseli veter. Vsebinsko prve je pripravil uredniški odbor, glavne podatke in spominsko gradivo pa je prispeval Anton Kotnik.

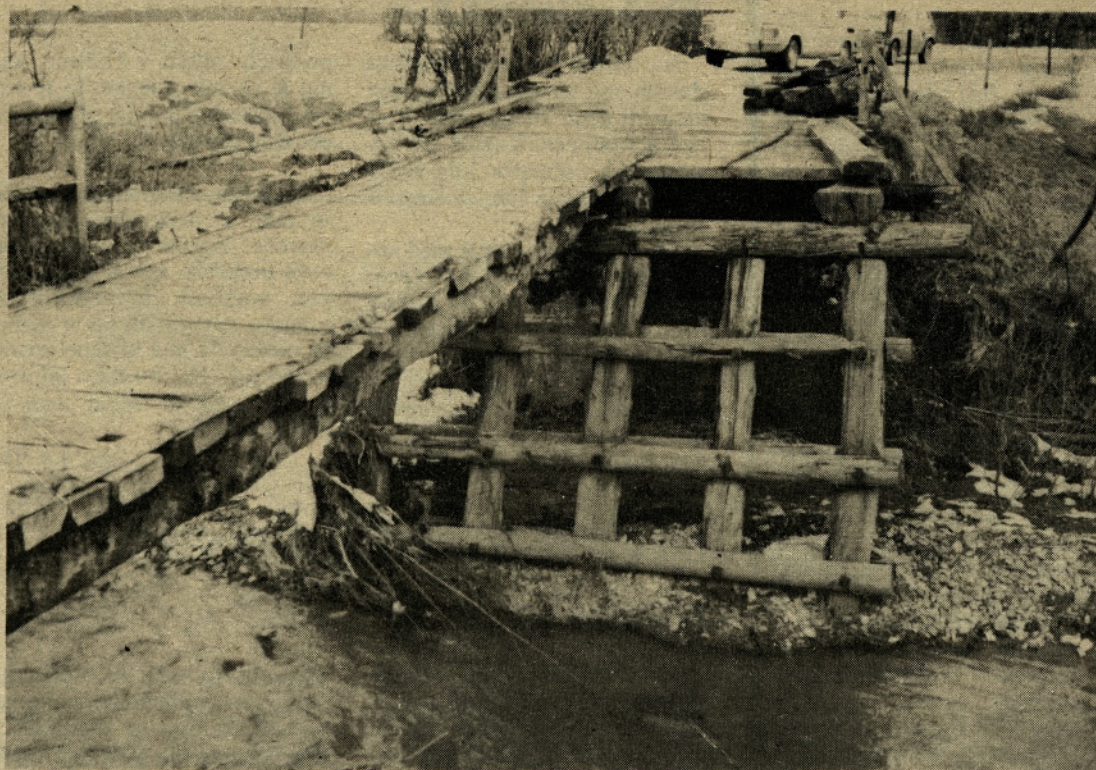
Šolsko glasilo je bilo ravno tako posvečeno temu spominskemu jubileju. Gradivo smo zbrali tako, da so učenci obiskali svojce in prijatelje padlih. Orisali so jim njihovo življenjsko pot in mladi so neposredno iz ust tistih, ki so tako ali drugače sodelovali v revolucionarnem delu pred vojno in v NOB, spoznavali junaštvo in veličino

borbe ter čas, v katerem so se bojevali.

Nova vzorčna soba

Poslovnim ljudem in ostalim gostom je Keramična industrija Liboje odprla lepo urejeno vzorčno sobo. V njej je pregledno razstavljen letošnji proizvodni program z vsemi izdelki, tako da si kupec lahko brez dolgega iskanja izbere, kar želi.

Tovarna je pričela graditi tudi novo trgovino, ki bo poleg rednih standardnih izdelkov v posebnem oddelku imela ekskluzivne keramične izdelke. Sedanja stara trgovina ne ustreza.

Te dni so pričeli obnavljati most čez Bolsko v Čepļah. Stari leseni most je delno odnesla zadnja jesenska poplava. Krajanji so ga usposobili le za pešce, ne pa tudi za vozila. Most bodo obnovili z občinskimi sredstvi. Gradbena dela bodo stala 600 tisoč dinarjev. Na sliki: Tako je izgledal del starega mostu pred dnevi.

A. KAMPUŠ

Podelili plakete in Bloudkove značke

Na krajši slovesnosti so v hotelu Prebold pred dnevi podelili občinska priznanja in Bloudkove značke zaslužnim telesnokulturnim delavcem in športnikom naše občine za leto 1979.

Komisija pri TKS je na podlagi uspehov imenovala tudi pet najbolj zaslužnih športnikov v občini za leto 1979. Posebna priznanja so prejeli:

Vera NA-

PRUDNIK, kegljačica KK Žalec za 6. mesto v SRS, med posameznicami 2. mesto, v dvojicah v SRS in deseto mesto v SFRJ. Zvone KALČIČ, odbojkar članske ekipe Sempetra, Franci BAŠ, odbojkar ekipe Savinjske iz Braslovč, Jože HU-DOVERNIK, karateist Partizana Žalec, ki je osvojil prvo mesto med mladinci v SRS in tretje mesto v SFRJ in Boris VIRANT, rokometar Minerve iz Griž, ki nastopa v II. zvezni rokometni ligi.

Plakete telesnokulturne skupnosti Žalec so prejeli: Franci Drobež (Andraž), Dani Terglav (Polzela), Jože Franko (Sempeter), Jože Jošt (Žalec), Franc Kovač (Liboje), Ivo Krašovec (Griže), Franc Po dregar (Braslovče), Franc Gazvoda (Žalec), Društvo telesnih invalidov Žalec, Keglaški klub Žalec, Planinsko društvo Polzela in šahovski klub Savinčan iz Sempetra.

Bloudkove plakete in zlate značke so prejeli: Drago Marko-

vič (Žalec), Stanko Skok (Sempeter), Milka Lasnik (Žalec), Drago Božič (Sempeter), Ludvik Lampret (Žalec); srebrne: Štefan Božič (Sempeter), Rudi Veligovšek (Griže), Božo Jordan (Polzela), Zoran Vučar (Žalec), Alojz Znidaršič (Sempeter), Florjan Šon (Žalec), Jože Cerovšek (Žalec), Martin Goršek (Žalec); bronaste: Jože Rupar (Žalec), Stane Štorman, Bogdan Kučer (Žalec), Mitja Uršek (Žalec), Jože Gračner (Vransko), Jože Grobelnik (Ža-

lec), Rudi Pur (Žalec), Tone Vedenik (Prebold), Janko Veligovšek (Griže), Darko Naraglav (Prebold), Janez Pirnat (Griže), Janez Primožič (Sempeter) in Ivan Farčnik (Vransko).

Plakete značke in priznanja sta podelila predsednik skupščine TKS Žalec Kristjan Bobovnik in sekretar TKS Adi Vidmajer.

TEKST IN FOTO: TONE TAVČAR

Sporazum o spremembah in dopolnitvah konvencije o socialnem zavarovanju med SFRJ in Avstrijo

Zveza skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Jugoslavije je poslala fotokopijo dopisa Zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, na podlagi katerega smo občanom dolžni sporočiti sledeče:

Sporazum o spremembah in dopolnitvah konvencije med SFRJ in Avstrijo o socialnem zavarovanju, ki je bil podpisan na Dunaju 19. marca 1979 leta, ratificiran je bil v januarju letos, v veljavo pa je stopil takoj zatem. S sporazumom je regulirano vprašanje pravice in višine dodatka na otroka, ki živi v Jugoslaviji, od 1. januarja 1978 dalje.

Zahtevek za izplačilo dodatka na otroka se vloži na dvojezičnem obrazcu, ki je sedaj v pripravi, finančnemu uradu v kraju zadnje zaposlitve v Avstriji. Izpolnjen mora biti čitljivo, da se bo lahko izplačilo upra-

vičencem izvedlo brez zahtevkov. Zahtevek se lahko vloži tudi preko naših konzularnih predstavništev v Avstriji.

Višina otroškega dodatka za otroke, ki žive v Jugoslaviji znaša:

— od 1. 1. 1978 do 31. 12. 1978 mesečno 600 avstrijskih šilingov

— od 1. 1. 1979 dalje pa 620,46 avstrijskih šilingov za

vsakega otroka mesečno.

Podatkov za otroški dodatek od 1. 1. 1980 dalje nimamo, kar pa ni toliko pomembno, saj gre trenutno predvsem za razlike v višini le-tega, ki jih morajo naši državljani, ki delajo v Avstriji, prejeti za čas od 1. 1. 1978 dalje.

OBČINSKA

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA ŽALEC

Učenci griške šole na Homu

Že tretje leto zapored je planinski dom na Homu oživel. Napolnil ga je otroški živžav. Učenci 5. razredov osnovne šole Nade Cilenšek, Griže, katerim so se letos priključili še učenci 6. b razreda, ki so bili lani prikrajšani za zimsko veselje, so pričeli šolo v naravi. To je bila res šola v naravi. Vsaka skupina je na Homu preživela pet dni. Radost na snegu jim je kalil le dopoldanski pouk slovenščine in matematike v prirejani učilnici. Po pouku se je pričelo pravo veselje. Odpravili so se na smučišče, kjer so jih v večšine smučanja uvajali smučarski učitelj in vadiitelj iz smučarskega kluba Prebold. Po kosilu in aktivnemu počitku se je šola smučanja nadaljevala, ob štirih popoldne pa se je naporno, a veselo šolanje na smučeh, zaključilo. Do večera so učenci zapisovali svoje vtise, gledali filme, se igrali, odločali o poteku dela za naslednji dan, skratka, vsakdo si je izbral primerno zaposlitev. Po večerji se je iz doma na Homu razlegla pesem iz mladih grl in zaključila naporen dan.

Uspešnost tako organizirane šole v naravi se je pokazala v

tem, da po petih dnevih, prebitih na Homu, ni bilo učenca, ki ne bi osvojil osnov smučanja, prednosti so pa tudi v tem, da so učenci pet dni živeli v skupnosti, ločeni od staršev. Tako so bili ustvarjeni pogoji, kjer sta prišli do izraza vsa njihova ustvarjalnost in smisel za življenje v kolektivu.

Velike zasluge za to, da so griški učenci lahko preživeli teh nekaj dni v naravi, imajo člani Planinskega društva Žabukovica, ki so jim že tretjič brezplačno prepustili svoj dom.

S. A.

Četrti mladinski kviz

Osnovna organizacija ZSMS SOZD Hmezd je pripravila v dvorani Hmezda četrti mladinski kviz. Mladi so se pomerili v poznavanju svojih delovnih organizacij, 60 let SKOJ-a, kulture in športa. Nastopilo je devet ekip in med njimi tudi ekipi mladih iz Termoelektrarne Šoštanj ter vojakov iz Celja. Ti dve ekipi sta ob koncu osvojili tudi prvo in drugo mesto, tretje pa mladinci iz Notranje trgovine (na sliki). Pred pričetkom kviza je mlade pozdravil glavni direktor SOZD Hmezd ing. Vinko Kolenc.

T. TAVČAR

Bogdan Pecotić v Žalcu

V začetku meseca februarja se je v Žalcu mudila delegacija ZRVS Jugoslavije, ki jo je vodil admiral Bogdan Pecotić. Na sprejemu, ki ga je priredil predsednik SZDL tov. Ivan ROBIČ, so visokega gosta seznanili z delom organizacij ZRVS v naši občini in njenem delovanju. Poudarjena je bila zlasti aktivnost na vojaškem usposabljanju in sodelovanju v obrambnih pripravah. Delež, ki ga imajo tu rezervne starešine, je ogromen in je to tudi ena od pomembnih nalog, zlasti na zapleten mednarodni položaj.

Delegacija je izbrala za svoj obisk tudi aktiv ZRVS v Ferralitu, kjer so jih seznanili z delom in uspehi tega 30-članskega aktiva. Poudarjeno je bilo zlasti sodelovanje rezervnih starešin pri izdelavi vojnih načrtov, skrbi za telesno pripravljenost in sodelovanje pri gojenju tradicij NOB. Skratka, sodelovanje rezervnih starešin je čutiti na vseh področjih.

Admiral PECOTIĆ je bil z doseženimi uspehi ZRVS na področju ljudske obrambe izredno zadovoljen. Poudaril je, da je opaziti veliko skrb in odgovornost za krepitev splošne ljudske obrambe in družbene samozastite. Rezervni starešine so pri tem še posebej aktivni. Delujejo povsod, predvsem v temeljnih okoljih, kjer delajo in živijo, v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, torej tam, kjer delovni ljudje delajo in živijo. Predvsem se je pohvalno izrazil o delovanju rezervnih starešin v društvih, ki imajo posebno vlogo za obrambo, kot so strelci, lovci, planinci, taborniki, radioamaterji, jamarji in podobno, saj tako sodelujejo pri usposabljanju prebivalstva, zlasti p mladine. Tako so rezervni starešine borci za višjo raven obrambne pripravljenosti naše družbe in s takšno aktivnostjo bomo postali še močnejši in učinkovitejši.

IVAN JURHAR

Kaj je s toplim vrelcem v Podlogu?

Savinjčani se sprašujejo, kaj bo s toplim vrelcem v Podlogu? Vprašanje je bilo večkrat ponovljeno tudi na letnih občnih zbiorih Turističnega društva Sempeter.

Iz poročila na letošnjem občnem zboru povzemamo, da se je TD že lani v oktobru povežalo s strokovnjakom za zdravilne vode v Sloveniji, dr. Križničem, direktorjem zdravilišč a Topolšica, ki si je tudi ogledal izvir.

Dr. Križnič je izjavil, da gre za termalni vrelc z zdravilno vodo s pritokom okoli 7 litrov v sekundi, kar daje pogoje za zdraviliški kuraz.

Medtem so tudi že naročili analizo vode pri Centru za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod v Mariboru. Stroški bodo znašali 15 tisoč dinarjev. Ko bodo imeli analitično oceno v rokah, jo bo možno dati v potrditev komiteju za zdravstvo SR Slovenije in nato vrelc slednjič registrirati pri Skupnosti naravnih zdravilišč Slovenije.

S tem bi bila dana možnost za nadaljnje načrtovanje vrtanj, gradenj in podobno. Seveda pa to presega finančne možnosti TD, zato se bodo morali zavzeti tudi širši družbeni dejavniki in poiskati odgovor, kako bi zamisel uresničili. Pridobitev bi bila vsestranska.

T.

Pet ur v šolo

Hribovske domačije na Šmohorju se spe zavite v temo in sneg zimske noči, ko Fermetovo Barbaro pokliče budilka. Ura je tri, čas, ko mora Barbara iz tople postelje, da ne bi spodaj v dolini zamudila šole.

Mimogrede si oprha obraz in zajtrkuje, potlej si oprta torbo, vrže babici ljubeč na-

smeh in že utone v temo in sneg. Krepki dve uri se prebija skozi sneg, ki ji sega do kolen. Gaz je skoraj nevidna in Barbara bolj tipa kot hodi skozi gozd. Tiho je in tesno ji je pri srcu. Pa se nekje blizu oglasi lajež lisjaka in preprara tišino zgodnjega jutra.

Barbara zre v lučke, ki se prižigajo spodaj v dolini. Odahne si šele, ko zavije na glavno cesto, ki jo pripelje do avtobusne postaje. Mrz pritiska, a ga dekleta ne čuti. Premišljuje ali bo lokalni avtobus ostal ali zapeljal mimo, kot že večkrat. Takrat Barbara ukrepa kot ve in zna, da ne bi zamudila pouka.

V Celju je treba prestopiti na avtobus, ki jo zapelje na cilj – v Zalec, kjer obiskuje prvi letnik administrativne šole. Kljub dolgim in utrud-

ljivim potem je Barbara kar dobra učenka. Dnevno spi komaj štiri ure, premalo za šestnajstletno dekle, vendar se Barbara ne pritožuje. Vesela je, da hodi v šolo, in da se bo v nekaj letih dokopala do poklica. Rada ima svoj kraj in za nič se ne bi rada odtrgala od doma, od babice, ki jo vsak večer čaka na pragu.

„Imela bi več časa za učenje, če bi stanovala kje v Zalcu ali v Celju, vendar sem vse preveč navezana na dom in zatoraje hodim pet ur do šole. Mlada sem še, ne ustrahim se hoje. Težko je sedaj pozimi, vse drugače pa je od pomladi do jeseni. Takrat naši hribi ozelenijo in zacvetijo, jesen pa jih popestri s čudovitimi barvami. Kdo bi vse te prelesti zamenjal za toplo oziroma udobno sobico v dolini?“ Barbara tega ne more, ker je vse preveč navezana na svoj dom, na starše in babico, ki šteje minute do njene vrnitve. Noč jo vzame, noč jo vrne, vmes pa je dan, pešačenje in učenje. Domov se vrne med 18. in 19. uro zvečer. Če se kakšnekoli zgori, da se zamudi, ji oče pride naproti. Tako vse dni od ponedeljka do petka, sobote in nedelje pa so njene. V teh dneh poleži v postelji.

Po končani šoli se bo zaposlila v gostinskem podjetju Na-Na v Celju. Takrat se bo treba odtrgati od doma, nemara pa bo tudi potlej hodila domov.

Fermetova družina je vsa leta minule vojne sodelovala z NOV, njihova hiša je bila na široko odprta partizanom. Babica Julijana Barbari večkrat pripoveduje o tistih viharjih dneh, ko je partizanskim borcev skuhalo žgance. Čas se je odmaknil, spomini v ljudeh pa so ostali živi. Barbara nosi vse te zgodbe v srcu in ne skriva želje, da bi jih rada nekoč zapisala takšne, kot jih pripoveduje babica.

Barbara na poti v šolo.

LOJZE T.

Vprežni konj na cesti

Na semaforiziranem križišču glavnih cest v našem mestu, si je nasproti stalo osem vozil – jeklenih konjčev. Vozniki so nestrpno zrl v semafor, kdaj se bo pokazala zelena luč, da bi pritisnili na plin.

Bil sem drugi v vrsti med vozili, ki so zavijala v levo, konj, vprežen v voz, pa je bil očitno namenjen naravnost in je zato imel prednost pred nami. Voznik vprege se je očitno tega zavedal, zato je imel pritegnjene vajeti, ki jih je brž popustil, ko je zasvetila zelena luč. Konj je

poskoči, zdriral v križišče, ker mu je voznik stoenke, ki je stal pred menoj, s polnim plinom na pedal zaprl pot.

Še sreča, da se konj ni splašil in tako ni prišlo do prometne nesreče. Voznik stoenke je naredil prekršek, ker je konju odvzel prednost. Je podcenjeval konjsko vprego, ali pa je nemara mislil, da ima hitrejšo vozilo prednost? Naj bo tako ali drugače, voznik ni ravnal prav. Se je tega zavedal?

Le. Tk.

SIGMA izdaja svoje glasilo

Med organizacijami združenega dela, ki izdajajo svoja glasila, je tudi Sigma Zalec. Glasilo izdaja že četrto leto, samo lani so izdali tri številke, od katerih je izšla zadnja v decembru mesecu. Uvodni sestavek glasila govori o dvojnem praznovanju v TOZD Vransko, otvoritev montažne hale pa so združili s proslavo ob dnevu republike.

Tudi sicer glasilo kaže na sodelovanje TOZD-ov Sigm v posameznih krajih z življenjem in delom teh krajev. Tako so delavci TOZD na Vranskem ob novem letu obdarili pionirje, delavci TOZD v Grižah pa so med najbolj aktivnimi v kraju, krajevni samoupravni in posameznih društvih. Ob 10-letnici osnovne šole v Grižah je bila prav njihova TOZD pokrovitelj prireditve.

Glasilo predstavlja Borisa Viranta, najuspešnejšega igralca rokometnega kluba Minerve, ki je zaposlen v Sigm, hkrati pa je bil proglašen za športnika leta 1979 v žalski občini. Iz športnih rubrik je razbrati, da se delavci Sigm uspešno vključujejo v sindikalne športne igre, prav tako pa je med njimi nekaj navdušenih planincev.

Glasilo seznanja delavce o dosedanjem delu in o načrtih, med katerimi poudarja pripravo nove betonarne v Zabukovici,

pohvalno pa se izraža o delu komunistov v njihovi delovni organizaciji, o uspehu izdelave čistilnih naprav na Vranskem, pri naša pa tudi kratke vesti iz življenja delavcev.

F. JEŽOVNIK

V PETROVČAH ODSLEJ POUK SAMO DOPOLDNE

Prvi dan po zimskih počitnicah, 11. februarja t. l. so učenci in učitelji v Petrovčah začeli pouk tudi v novem letu šole. Ali se drugače povedano: od 11. februarja naprej je šola v Petrovčah dovolj velika, da imajo lahko vsi učenci pouk dopoldne. Dogodka so bili veseli učenci, učitelji, še bolj pa najbrž starši.

Novi del šole predstavljajo: učilnice za razredni pouk (6), učilnice za glasbeni, tehnični in gospodinjstvi pouk, garderoba ter telovadnica oz. večnamenski prostor.

Šola v Petrovčah je tako dobila novo podobo. Zdi se, da bo življenje in delo v njej odslej bolj sproščeno, hkrati pa tudi bolj sodobno.

Doc. dr. mag. Janez Kraševac

Varujmo svoj sluh!

Človeško uho je občutljiv organ in ga stalen ropot, eksplozije, kričanje, hrupna glasba utrudijo in poškodujejo. Znano je, da je samo 10% ljudi bolj občutljivih na ropot kot ostalih 80%, ki reagirajo normalno. Pri 10% ljudi se torej sluh okvari hitreje oz. že pri manjši jakosti ropota. Prav tako pa je ca 10% ljudi, ki so proti hrupu bolj odporni in ni zaznati okvare kljub prekomernemu ropotu ali hrupu. Za človeka je predvsem važno tisto slušno območje, ki ga uporablja v vsakdanjem življenju in poklicu, tako zv. govorno območje med 250 do 6000 Herzov ali zračnih tresljajev v sekundi. Naj omenim nekaj praktičnih jakosti ropota v našem življenjskem in delovnem okolju. Tako je tišina, v kateri zaznavamo bitje lastnega srca, označena z 0 decibelov (db). Najtišje šušljanje listov oz. radijski studio ima jakost 10 db, tih razgovor ali pa dnevni prostor, urad ali predmestno okolje 40 do 50 db. Ta ropot je tudi zgoraj, ki še ne bi bistveno motil šolskega pouka, bolje pa je, da je do 30 db. Zelo prometna ulica ali pa cestno križišče ima ropota do 70 db. Vlak v tunelu ali pa motocikel v vožnji do 90 db. Sirena rešilnega avtomobila, delo v kovačnici, tkalnici do 100 db, pnevmatsko kladivo daje ropot do 110 db, reaktivno letalo na letališču pa celo 120 db. To pa že povzroči nelagodno občutek in bolečino v ušesu. Z ropotom se torej srečujemo vsepovsod, je pa različne jakosti. Celotno v času, ko se zabavamo, na plesu, kjer igrajo mederni rock ansambli. Lahko si mislimo, kakšne so okvare sluha pri teh mladencih in poslušalcih, ki so ure in ure izpostavljeni skoraj nevarnemu hrupu daleč nad 100 db. Na žalost to niti sami, niti drugi ne zasledujejo. Nas pa zanimajo

tudi drugi dejavniki, ki vplivajo na okvare sluha. Znano je, da mnoga zdravila, nikotin, kofein pa tudi alkohol slabijo sluh poleg še drugih poklicnih vzrokov in bolezni. Klasičen, kar zgodovinski, je primer s streptomycinom, ki so ga uporabljali pri zdravljenju pljučne tuberkuloze.

Poleg tega so sedaj znani tudi drugi ototoksični antibiotiki in zdravila ima na umu to pri predpisovanju zdravil. Ne smemo niti mimo mnogih, včasih na izgled nedolžnih snovi, pa naših razvad pitja kave, alkohola, da o cigaretah ne govorimo. Tako so škodljivi tudi salicilati, aspirin, kinin, pa soli svinca in težkih kovin, pesticidi, razna topila in laki, barve in druge kemikalije. Tudi različna sistemska akutna obolenja, gripa, nekatere infekcijske bolezni, zlasti v otroški dobi so mnogokrat vzrok oslabelosti sluha. Sladkorna bolezen, vnetja ledvic in drugo utegne poslabšati sluh, začasno ali pa stalno. V poznejših letih nastopi tudi starostna naglušnost, motnje krvnega obtoka v možganih in notranjem ušesu, pa tudi arterioskleroza povzroči pešanje sluha. Tudi razna degenerativna obolenja, kot otoskleroza sama po sebi, brez našega hotenja in napak povzroča izpad sluha. Ne moremo tudi mimo čedalje pogostejših poškodb lobanje in možgan. Popravljanje oslabelega sluha, če je le možno, je torej predvsem odvisno od vzroka, pravega pristopa k zdravljenju in odpravljanju napak in pravočasnem preprečevanju. To preprečevanje slušnih okvar pa je lahko individualno ali pa splošno. Individualna zaščita je predvsem v primernem čuvanju našega sluha proti raznim nepotrebim razvadam v uživanju slušnemu aparatu škodljivih snovi. To še posebej takrat, ko

ugotovimo že načeti sluh. Čim manj se izpostavljamo nepotrebemu ropotu in hrupu, preglasni glasbi, ropotu motorjev z do konca odprtim plinom. V kolikor pa že moramo biti izpostavljeni, pa si naredimo odmoro in se vsaj začasno odстранjmo. Kot mejo negativnega vplivanja na sluh smatramo jakost 85 db. Tu pa je razlika. Občutljivost je manjša pri nizkih frekvencah, kjer manj škodi ropot 100 db, kot pa v visokih frekvencah 80 db. Tudi pozitivna zakonodaja o zaščiti pri delu dovoljuje izpostavljenost od 85 do 90 db skozi 8 ur. Čim večji je ropot, tem manj časa je lahko delavec izpostavljen. Tako pri ropotu 105 db le eno uro na dan, pri 115 db pa manj kot četrt ure. Zavedati se moramo, da mnogi na delovnem mestu niso toliko izpostavljeni škodljivostim ropota, pa zato veliko bolj doma, ko delajo s stroji, motornimi žagami, polirnimi stroji in pod., pa vse to brez osebnih zaščitnih sredstev. Povsod, ne samo na delovnem mestu, moramo čuvati svoj sluh!

Imamo osebna zaščitna sredstva, obstoji pa tudi splošna zaščita in preventiva. Torej, že pri sprejemu v delovni proces, kjer bo delavec izpostavljen ropotu, je potrebno opraviti preiskave sluha in ugotoviti delovno sposobnost za tako delovno mesto. Že to je preventiva. Klinične raziskave so pokazale, da je napredovanje slušne okvare zaradi ropota pri tistih, ki so nastopili taki delo po 30 do 40 letu starosti, hitreje kot pri mlajših. Vprašanje, ki se pojavi, so tudi potrebe po kontrolnih pregledih sluha med delovno dobo, v kateri je prizadeti izpostavljen prekomernemu, škodljivemu ropotu.

(nadaljevanje prihodnjic)

Gasilci so zborovali

V začetku februarja so imeli v preboldskem gasilskem društvu že svoj 60. redni občni zbor, ki je izzvenel v pripravah na praznovanje 60-letnice obstoja društva. Ob tej priliki so pripravili kratek kulturni program, učenec osnovne šole Slavko Šlander pa so za sodelovanje v tednu požarne varnosti podelili knjižne nagrade. Nagradjeni so bili: Vojko Kolenc, Lotika Peternelj, Andrej Urankar, Marjeta Škorjanc in Branka Janc.

Iz pregleda dela je razbrati, da so zelo aktivni, kar pričajo

tudi številna priznanja. Dosegli pa so tudi lepe delovne uspehe. Tako so nabavili nov kombi, v upravljanje so dobili gasilsko avtociстерno, veliko dela so vložili pri ureditvi gasilskega doma in dozidavi garaže. Tudi na operativnem področju so dosegli lepe uspehe, med njimi je bil njihov največji uspeh na mednarodnem tekmovanju v Avstriji in Nemčiji.

Niso pa zadovoljni z aktivnostjo žensk in mladine v tekmovalnih vrstah, zato nameravajo v letošnjem letu posvetiti

več pozornosti prav delu z mladino, aktivirati pa želijo tudi žensko desetinco. Želijo pa tudi obnoviti fasado doma in postoriti še nekatera manjša dela.

Izvolili so tudi novo vodstvo društva. Še nadalje bo predsednik Ivan Petrovc, poveljnik Rudolf Herman, na novo pa so izvolili tajnika Marjana Lubeja, orodjarja Boža Arha, predsednika in člane nadzornega odbora, disciplinske komisije, blagajnik pa bo še nadalje Andrej Ancelj.

—dar—

MOJCA LENKO

dolgoletno delo v društvu, Mihov Stepišniku pa za življenjski jubilej – 80 let in 54-letno delovanje v društvu občinsko prizna-

nje I. stopnje, imenovali pa so ga tudi za častnega člana GD Trnava.

Občni zbor GD Trnava

Konec januarja so imeli v Trnavi občni zbor domačega gasilskega društva, katerega se je udeležilo 15 mladincev in 30 aktivnih članov ter dva ustanovna člana in predstavnik občinske gasilske zveze.

Pri obračunu dela so omenili nove pridobitve gasilskega društva, med katerimi so najpomembnejše: ureditev društvenega prostora, obnovitev orodjarne ter ureditev vodnjakov v Trnavi in Šentrupertu. Člani so se udeleževali vseh pomembnih akcij in manifestacij, aktivno pa so sodelovali tudi v sklopu civilne zaštite. Še vedno pa imajo nerešen problem ureditve hidrantov.

Na občnem zboru so podelili članom priznanja in značke za